

STUPAVSKÉ NOVINY

LÁSKAVÁ STUPAVA

V termíne 22. a 23. mája pripravuje náš susedský festival pre vás jarnú edíciu. Všetci susedia, ktorí by sa chceli zapojiť do programu, nás môžu kontaktovať na: laskavastupava@gmail.com. Predajcovia nájdu formulár tu:

KAŠTIEL'SKY PARK

Otvorenie zrevitalizovaného parku bude 18. apríla. Bratislavský samosprávny kraj realizoval najväčšiu obnovu za posledné desaťročia, ktorá bola financovaná z európskych zdrojov v rámci programu Interreg Slovensko – Rakúsko. Všetci sa už tešíme na naše obľúbené miesto na prechádzky a relax. rr

ZMENA ČASU

Nezabudnite si posunúť hodinky na letný čas. V noci zo soboty 28. marca na nedeľu 29. marca presne o 2.00 hod. sa hodiny posunú dopredu na 3.00 hod., čo znamená, že noc bude kratšia o jednu hodinu. Letný čas potom potrvá až do jesene. rr

Jarné Stupavské noviny sú o príjemnej energii zo slnka, ktoré už nie je na svoje lúče také skúpe. Sú však aj o čase. Takisto počúvate, že akosi rýchlo letí? Pred chvíľou sme mali sneh a už zháňame jarný postrek na stromy. Čoskoro si budeme meniť zimný čas na letný. Čas je totiž neúprosný – zvyšuje nám vek a starnúť treba vedieť optimisticky. Ved' je to predsa „Zlatý vek“!

Stihli ste už zastrihnúť ruže a hortenzie? V čísle nájdete nielen rady pre záhradkárov, ale aj prehľad hlavných bodov z mestského zastupiteľstva, pozvánky na kultúrne a športové podujatia, ako aj na brigádu. A musíme sa pochváliť – Stupavské noviny boli vyhodnotené ako najlepšie radničné noviny spomedzi ďalších 84 periodík, ktoré vydávajú mestá a župy na Slovensku. Vaša redakcia

DOTKNI SA REMESLA

Historická budova Obecného domu v Máste oživa. Postupná rekonštrukcia, ktorá sa začala v roku 2018, už umožňuje v týchto dňoch rozprúdiť v obecnom dome komunitný život.

Rekonštrukcia prebiehala po etapách, vždy podľa možnosti rozpočtu mesta. Jej výsledkom je obnovená budova, ktorá si zachovala svoj charakter a zároveň ponúka nové možnosti využitia. Verejnosti bola sprístupnená 12. augusta 2023 počas Mástskych hodov. Nasledujúce mesiace však ukázali, že pre prevádzku budú nevyhnutné ešte ďalšie opatrenia. Pretrvávajúca vlhkosť si vyžiadala dodatočné opravy, aby bol objekt pripravený na plnohodnotné využívanie. Dnes už môžeme povedať – hotovo!

Prvé aktivity

Po schválení konceptu využitia mástskeho obecného domu mestským zastupiteľstvom pripravilo Mestské kultúrne a informačné centrum Stupava nový projekt – Mástsky remeselný dvor. Od začiatku marca sa tak

v priestoroch domu začali pravidelné aktivity. Každý pondelok od 10.00 do 11.00 hod. sa v ňom konajú Waldorfské herničky pre deti vo veku od 1,5 do 3 rokov. Ponúkajú priestor pre najmenších, kde sa deti môžu hrať s prírodnými materiálmi, počúvať piesne, riekanky či rozprávky v rytme ročných období. Súčasťou stretnutí je aj tvorivý čas pre rodičov – mamičky si môžu vyskúšať háčkovanie, pletenie či tkanie. Mástsky obecný dom bude slúžiť aj staršej generácii. Každý štvrtok a piatok sa v ňom aktuálne stretávajú seniori zapojení do projektu Digitálni seniori, kde si zlepšujú svoje digitálne zručnosti a získavajú istotu pri práci s modernými technológiami.

Veľkonočný remeselný dvor

„Prvým veľkým podujatím, na ktoré pozývame širokú verejnosť, bude Veľ-

konočný remeselný dvor,“ potvrdila riaditeľka Mestského kultúrneho a informačného centra Stupava Mária Šimončíčová. „Návštevníci tohto podujatia si v sobotu 28. marca od 10.00 do 17.00 hod. budú môcť vyskúšať rôzne tradičné remeslá – brnčiarstvo, košíkárstvo, tkáčstvo, výrobu modrotlaču či drevozrezbu. Počas celého dňa budú prebiehať aj kurzy, krúžky a workshopy. Všetci si tak budú môcť pozrieť pletenie korbáčov, drevené holubičky, háčkované vajíčka, voskové vajíčka, madeirové (vrtané) vajíčka, zdobenie vajíčok paličkovanou čipkou, modrotlač, spracovanie vlny, prácu s hlinou, drevozrezbu, medovníčky – zdobenie, kreatívny svet.“

Všetky výrobky od zručných remeselníkov si bude možné aj zakúpiť. Popoludní o 15.00 hod. je pre deti pripravené divadelné predstavenie Jurko a prasiatka. V priestoroch obecného domu nájdete jeho návštevníci aj novootvorenú kaviarňičku s malým občerstvením.

Veríme, že Obecný dom v Máste sa postupne premení na ďalšie živé komunitné centrum, ktoré spája generácie. Srdečne vás všetkých pozývame!

Eva Švoňavová,
ilustrácia: Martin Muráni

ZLATÝ VEK

Vedomé starnutie. Pojem, ktorý sa v posledných rokoch v odborných kuloároch čoraz častejšie dostáva do povedomia. Jeho hlavným cieľom je aktívne sa vyrovnávať s pribúdajúcimi rokmi a ich vplyvom na fyzický a duševný stav.

Odborníci varujú, že najhoršou cestou, ako prijať svoj pokročilý vek, je naň resignovať. Jedným dychom však dodávajú, že existujú šikovné metódy, vďaka ktorým si môžeme aj starobu užívať v dobrom zdraví a pohode.

V Stupave máme podľa oficiálnych údajov každého siedmeho obyvateľa v seniorskom veku. Vekový priemer nám znižujú rodiny s deťmi, ktoré sa sem presťahovali za pokojnejším životom z Bratislavy. To znamená, že v percentách je to do 14 rokov – 22,2 %, 15 – 64 rokov – 63,8 % a 65+ rokov 13,9 %. Keď počítame, že máme celkovo 12 700 obyvateľov, tak 1 800 ľudí je v seniorskom veku.

Podľa strategického dokumentu mestského úradu sa bude počet obyvateľov zvyšovať, približne o 5 %, čo znamená, že v roku 2040 bude mať Stupava 13 420 obyvateľov (s trvalým pobytom) a senior bude každý štvrtý. Dôvodom je fakt, že ľudia žijú dlhšie, veľká generácia, ktorá sa

(pokračovanie na str. 2)

SVETOVÝ DEŇ VODY

Každoročne si pripomíname význam vody pre život a 22. marca oslavujeme Svetový deň vody. Aj naši najmenší v MŠ Zvončeková strávili tento deň rôznymi vzdelávacími a tvorivými aktivitami. „Detičky už od malička treba viesť k tomu, že prírodu a vodu treba chrániť, že to nie je samozrejmé, keď nám tečie z kohútika...“ povedala riaditeľka materskej školy Zvončeková Silvia Turčanová. švo, foto: autorka

SAMOSPRÁVA
OZNAMY MESTA
ŠKOLSTVO
EKOLOGIA
VPS
Z REDAKČNEJ POŠTY
ŠPORT
KULTÚRA
ŽIJÚ MEDZI NAMI
HISTÓRIA
Z NAŠEJ KUCHYNE
SPOLOČENSKÁ RUBRIKA

(pokračovanie zo str. 1)

narodila v 70. rokoch, postupne starne a rodi sa menej detí.

Staroba nie je nič neprirodzené. Naopak, je súčasťou a vyvrcholením života. Soňa Tomeková so seniormi v Stupave prichádza často do styku v referáte sociálnych vecí. Ako vnímate túto generáciu? V tomto období začíname zhadnocovať život nielen na fyzickej, ale aj na duchovnej úrovni, jednoducho žneme to, čo sme počas života zasiali. Proces starnutia prebieha počas celého života. No uvedomovať si ho začneme neskôr; až keď nastanú výraznejšie negatívne funkčné zmeny tak na fyzickej, ako aj psychickej úrovni.

Je pravda, že túto skutočnosť mnohí ľudia vnímajú negatívne, skôr ako nezvratný proces, na ktorý nemajú dosah?

Opak je pravda. Za kvalitu života v každom jeho období môžeme prevziať zodpovednosť, a tak ho aj výrazne ovplyvníť. Zmysluplnosť a dôležitosť tohto postoja k životu naberá na význame, keď si uvedomíme, že u väčšiny ľudí môžeme predpokladať, že sa dožijú vysokého veku. No nie všetci sa ho dožijeme v zdraví a vo vitalite. Vedomé starnutie je cesta, ako vedome ovplyvňovať svoj život tak, aby sme ho prežili zmysluplne. Vedomé starnutie znamená prevziať zodpovednosť za kvalitu svojho života tak po stránke fyzickej, duchovnej, ako aj sociálnej (spoločenskej). Naši seniori žijú v komunitách. Máme aktívnu Jednotu dôchodcov s klubom

Poboda, máme záhradkárov, OZ Slovenského zväzu zdravotne a telesne postihnutých, Červený kríž, ženský spevácky zbor Nevädza. Každé OZ má pre svojich členov program a aktivity. Potom je tu program MKIC aj ekocentra.

Prečo je skupina 80+ dôležitá?

Práve táto veková skupina najviac ovplyvňuje, potrebu zdravotnej starostlivosti, taktiež domov sociálnych služieb, opatrovateľské služby a bezbariérové bývanie. Demografi tomu hovoria „starnutie starých“ – teda rýchly rast populácie nad 80 rokov. V Stupave funguje opatrovateľská služba. Rodiny ešte stále preferujú starostlivosť o svojich blízkych v domácom prostredí.

Nerozmýšľali ste o zriadení denného stacionára alebo „jasiel“ pre seniorov, kde by mohli byť na dopoludnie, prípadne pár hodín?

Áno, rozmyšľali sme, dokonca jeden čas bol v Stupave denný stacionár, ale jeho fungovanie netrvalo dlho – nebol záujem zo strany starších a ich rodín. I keď si myslím, že denný stacionár je dobrá vec. Starí ľudia, ktorí väčšinu dňa sú doma sami, by aspoň mali spoločnosť, zmenu v prostredí a nové podnety a ich príbuzní by boli spokojní, že ich starká/ stary nie sú doma sami. V Stupave dobre funguje opatrovateľská služba. Dvadsať opatrovateľiek sa stará o 26 klientov v ich domácom prostredí. Nie sú len opatrovatelkami, ale časom sa medzi klientom a opatrovatelkou vybuduje priateľský vzťah.

V Stupave môžeme starnúť pomalšie

Samozrejme, nie každý z nás, ale v priemere. Je za tým zaujímavý demografický jav. Malé mestá okolo Bratislavy – napríklad Stupava – môžu starnúť pomalšie než väčšina Slovenska z niekoľkých demografických dôvodov. Ide o jav, ktorý demografi často spájajú so suburbanizáciou. Pribúdajú nám mladé rodiny. Domáci prisťahovaní volajú „naplavenina“. Avšak pre mesto je to dôležitá skupina nových obyvateľov, ktorí nám znižujú vekový priemer. Hľadajú tu bývanie, rodinné domy, pokojnejšie prostredie a blízkosť mesta, kam dochádzajú za prácou. A tiež plánujú mať deti. To všetko Stupavu omladzuje. Okolo roku 2035 až 2040 môžu začať starnúť aj prímestské oblasti, keď dnešní mladí obyvatelia zostarnú.

švo, ilustračné foto: as

IHRISKO PRI MAKOVICIACH

SAMOSPRÁVA

Zrekonštruované športovisko v parku pri Makoviciach bude verejnosti sprístupnené od konca apríla. Pôvodne zanedbaný areál prešiel komplexnou obnovou, ktorá zahŕňala odstránenie starých prvkov a vybudovanie moderného, bezpečného priestoru s novým vybavením. Hracia plocha má špeciálny povrch s odvodnením. Opravili sa ploty a pribudlo nové osvetlenie, ktoré bude umožňovať športovať aj počas večerov. Plocha sa vybavila novými krytými striedačkami a pre divákov lavičkami a smetnými košími.

V týchto dňoch sa dokončujú posledné práce. Športovisko bude slúžiť klubom, škôlkam aj širokej verejnosti. Slávnostné otvorenie je naplánované na 24. apríla o 13.30 hod. V ďalšom vydaní Stupavských novín vás budeme informovať o prevádzkových hodinách pre verejnosť.

pie, foto: Peter Kubička

FEBRUÁROVÉ ZASADNUTIE MsZ

V úvodnej informácii 27. zasadnutia mestského zastupiteľstva, ktoré sa uskutočnilo dňa 12. 2. 2026, primátor Peter Novisedlák informoval poslancov o aktuálnom dianí v meste, pričom dominantnou témou boli investičné projekty, doprava a dôležité rokovania.

SAMOSPRÁVA

Prestupný terminál v povoločovom procese

Príprava prestupného terminálu pokračuje, aktuálne prebieha stavebné konanie. Mesto už má právoplatné územné rozhodnutie a zabezpečilo aj bezpečnostný audit požadovaný ministerstvom dopravy. V súčasnosti čaká na stanoviská dotknutých orgánov. Ak mestu nebudú doručené odvolania, ďalším krokom bude verejná obstarávanie na výber zhotoviteľa stavby.

Rekonštrukcia okolia MKIC

Projekt adaptačných opatrení pri kultúrnom dome a Troyerovej kúrii sa posunul do realizáčnej fázy. Mesto už podpísalo zmluvu s dodávateľom a pripravuje územie – prebieha výrub

stromov aj búracie práce. Z budovy Troyerovej kúrie bola odstránená najviac degradovaná časť objektu. Aktuálne prebieha konanie o ohlásení drobnej stavby, ktoré sa týka opravy krovu a výmeny strešnej krytiny. Mesto plánuje začať s týmito rekonštrukčnými prácami ešte v priebehu tohto roka.

Dopravné projekty

V rámci série malých dopravných projektov II. sa ešte dodatočne realizuje zvislé dopravné značenie, nakoľko časť prác zdržalo počasie. Pripravujú sa tiež zásadné zmeny pri Základnej škole kpt. Jána Nálepku. Predbežne boli odsúhlasené Okresným dopravným inšpektorátom v Malackách.

Navrhované opatrenia zahŕňajú:

- posun existujúceho priechodu pre chodcov na Školskej ulici,
- vybudovanie nového priechodu pre chodcov na uliciach Mariánska – Školská,
- vytvorenie zóny K+R (kiss and ride) pred školou.

Výmena kanalizačných poklopov a dažďových vpustí

Na uliciach Cementárska a Záhradná bola zrealizovaná výmena kanalizačných poklopov a dažďových vpustí. Dielo bolo prevzaté Bratislavskou vodárenskou spoločnosťou, a. s. Čistenie dažďových vpustí budú aj naďalej zabezpečovať VPS Stupava.

Rokovania s BID

Prebehlo rokovanie so zástupcami Bratislavskej integrovanej dopravy, na ktorom boli prerokované viaceré témy: viackrát požadovaná zastávka pri rozvodni, posilnenie dopravy počas podujatia Dni zelá 2026, požiadavky na posilnenie mestskej dopravy na základe podnetov občanov zo smeru Pod Kopcami, autobusové spojenie Stupava – Marianka, autobusové spojenie Stupava – Dúbravka, požiadavka na udeľenie výnimky z tarify pre deti navštevujúce základnú školu v Stupave, ktoré využívajú spoje BID a musia prestupovať.

Rokovanie so spoločnosťou FirstFarms

Mesto rokovalo so spoločnosťou FirstFarms. Zo strany spoločnosti boli prijaté opatrenia na zamedzenie rušenia nočného pokoja, ktoré mesto riešilo na základe podnetov viacerých obyvateľov.

Požiadavky na Slovenskú správu ciest

Mesto opakovane požiadalo Slovenskú správu ciest o rekonštrukciu vozovky v smere na Malacky od križovatky pri Rímskej ulici. Zároveň bola adresovaná žiadosť o stretnutie so zástupcami SSC za účelom prerokovania návrhu riešenia dávkovacieho semaforu. Výtlky na ceste I. triedy bude SSC postupne opravovať. Výtlk na križovatke ulíc Hlavná

– Nová bol už opravený. Najhoršia situácia je na hlavnej ceste v smere na Malacky, a to od autobusovej stanice až za tabuľu mesta. Mesto v tejto veci zaslalo SSC viaceré listy, podnetov a požiadaviek.

Dopravné obmedzenia a plánované stavebné práce

V súvislosti s budovaním komunikácie pri železničnej trati sa v období marec až máj predpokladá uzávierka časti komunikácie pri lokalite Berry Farm. Realizovať sa bude komunikácia, ktorá bude následne slúžiť ako obchádzková trasa pri lokalite Starý bicykel. Ide o vybudovanie prepojenia smerom na prejazd pre automobily, cyklistov aj chodcov.

Syntetické klzisko v areáli školy

Primátor tiež informoval prítomných poslancov o umiestnení syntetickej ľadovej plochy v termíne od 14. 2. do 22. 2. (počas

jarných prázdnin) v areáli základnej školy. O tento typ ľadovej plochy bol počas zimy výrazný záujem zo strany verejnosti.

Zastávka v Máste – zastrešenie

V príprave je aj zastrešenie autobusovej zastávky v Máste v smere do Malaciek. Samotná montáž prístrešku sa v závis-

losti od povolovacích konaní predpokladá na jar.

Kontrola plnenia uznesení

Hlavná kontrolórka Margita Hricová informovala poslancov, že uznesenie týkajúce sa možnosti uzatvorenia zmluvy o kúpe budovy so spoločnosťou Wienerberger stratilo koncom roka 2025 platnosť, pričom lehota na podpis zmluvy uplynula.

Poslaníkyňa Zuzana Jánošíková predložila pozmeňujúci návrh na zrušenie uznesenia č. 257/2024 zo dňa 24. 10. 2024, týkajúceho sa zámeru veterného parku so spoločnosťou WSB Invest j. s. a. Návrh odvodnila pretrvávajúcím nesúhlasom obyvateľov, susedných obcí, ako aj možnými budúcimi finančnými dopadmi na mesto (napr. nákladmi na referendum). Mestské zastupiteľstvo následne uznesením č. 4/2026 predmetné uznesenie zrušilo.

V rámci kontroly plnenia uznesení bola prerokovaná aj realizácia uznesenia č. 208/2025, týkajúceho sa úpravy križovatky ulíc Školská – Zdravotnícka. Bolo uvedené, že prebiehajú rokovania so Slovenskou správou ciest, ktorá navrhla riešenie formou svetelnej križovatky. V súčasnosti prebieha spracovanie projektovej dokumentácie, pričom zmluva s projektantom je už podpísaná. Termín realizácie zatiaľ nie je možné presne určiť, nakoľko závisí od priebehu projektovej prípravy, realizáciu DKP, povolovacích procesov a ďalších naviazujúcich krokov.

Pri uznesení č. 206/2025 k všeobecne záväznému nariadeniu o odpadoch bolo vysvetlené jeho rozdelenie na splnenú a priebežne plnenú časť. Schválenie VZN o miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady bolo splnené, zatiaľ čo úloha predložiť novú koncepciu zberu odpadu zostáva v štádiu priebežného plnenia.

Problémy s majetkovo-právnym vyrovnaním

V súvislosti s projektom chodníka do lokality Pod Kopcami bolo konštatované, že projektová dokumentácia aj potrebné vyjadrenia sú zabezpečené, avšak realizáciu zatiaľ brzdí nevyriešené majetkovo-právne vyrovnanie dotknutých pozemkov, keďže dvaja vlastníci nesúhlasia so záberom časti ich územia, ktoré požaduje pre vytvorenie chodníka Slovenská správa ciest.

Pri projekte priechodu pre chodcov v lokalite Makovice (Nová – Lesná) bolo uvedené, že územné rozhodnutie je právoplatné. Projekt je však ovplyvnený prebiehajúcim súdnym konaním v rámci majetkovo-právneho vyrovnanie a zároveň bolo potrebné upraviť projektovú dokumentáciu z dôvodu kolízií s inžinierskymi sieťami.

Osvetlenia priechodov

V rámci programu osvetlenia priechodov bolo informované, že priechod na križovatke Mariánska – Školská je pripravený na realizáciu a čaká sa na vhodné klimatické podmienky a dodanie materiálu. Ostatné priechody sú riešené v rámci menších projektov alebo čakajú na určenie priorít dopravnou komisiou. V prípade priechodu na ulici Ferdiša Kostku smerom na Zohor je projektová dokumentácia pripravená, pričom realizácia

je podmienená získaním súhlasov vlastníkov dotknutých pozemkov.

Projekt na spracovanie biologického odpadu

Mestské zastupiteľstvo podporilo projekt zameraný na zlepšenie spracovania biologicky rozložiteľného odpadu. Predkladaný návrh nadväzuje na úspešnú iniciatívu z roku 2024, vďaka ktorej mesto posilnilo systém zberu bioodpadu. Jeho cieľom je posunúť celý proces o krok ďalej – smerom k efektívnemu spracovaniu.

Projekt počítá s obstaraním nového strojno-technického vybavenia pre zberný dvor, konkrétne traktora, prekopávačky kompostu a návěsu. Táto technika umožní pravi-

delné premiešavanie a zavlžovanie kompostu, čím sa zlepši kvalita aj rýchlosť kompostovania. Výsledkom má byť kvalitný kompost využiteľný pri údržbe mestskej zelene aj pre potreby obyvateľov.

Celkové oprávnené výdavky projektu sú stanovené maximálne na 170-tisíc eur s DPH, pričom mesto sa bude na financovaní podieľať minimálne 8 %. Žiadosť o nenávratný finančný príspevok bude podaná v rámci výzvy Ministerstva životného prostredia SR. Zastupiteľstvo schválilo podanie žiadosti o finančný príspevok, zabezpečenie spolufinancovania aj krytie prípadných neoprávnených výdavkov z rozpočtu mesta.

Rozdelenie dotácií

Poslanci na februárovom zasadnutí schválili aj prerozdelenie dotácií z mestského rozpočtu na rok 2026. Celkovo bolo medzi žiadateľov prerozdelených 55-tisíc eur, pričom financie boli rozdelené podľa nového kľúča, ktorý vznikol na základe pracovných rokovaní na mestskom úrade. Najväčšia časť podpory – až 59 % – smeruje do oblasti športu. Kultúrne aktivity získali 17 % z balíka, záujmová a spoločenská činnosť 13 % a dobrovoľný hasičský zbor 10 %. Návrh rozdelenia dotácií pripravili odborné komisie pre konkrétne oblasti a následne ho odporučila schváliť aj mestská rada.

Diskusiu počas rokovania otvorila otázka podpory Združenia na záchranu hradu Pajštún, ktorému napokon dotácia pridelená nebola. Predsedníčka komisie kultúry, poslankyňa Hana Haldová, uviedla, že projekt zameraný na ochranu a sanáciu národnej kultúrnej pamiatky presahuje rámec bežnej mestskej dotačnej schémy a skôr sa približuje investičným projektom. Zaznelo

tiež, že mesto síce nemôže priamo investovať do cudzieho majetku, no môže vystupovať ako partner alebo podporovateľ pri získavaní externých zdrojov.

O krok bližšie k cyklotrase smerom do Borinky

V rámci majetkových bodov rokovania zastupiteľstva došlo k dôležitému rozhodnutiu, ktoré sa týka pripravovanej cyklotrasy smerom na Borinku. Poslanci schválili zrušenie pôvodného uznesenia k nájmu pozemkov a zároveň odsúhlasili nové podmienky, ktoré reflektujú aktuálny stav projektu.

K zmene pristúpilo mesto z dôvodu úpravy geometrického riešenia trasy a s tým súvisiacej novej parcelácie. Aktualizovaný geo-

metrický plán si vyžiadala aj nové nastavenie zmluvných vzťahov, aby bol projekt po právnej stránke plne zabezpečený.

Zastupiteľstvo najskôr zrušilo uznesenie zo septembra 2025, ktoré sa týkalo prenájmu pôvodného pozemku. Následne schválilo uzatvorenie novej nájmovej zmluvy s rakúskou spoločnosťou FIVE-RENT-IMMOBILIEN GmbH. Predmetom zmluvy sú novovytvorené parcely, ktoré vznikli na základe aktualizovaného geometrického plánu.

Pozemky budú mestu prenajaté na obdobie 99 rokov za jednorazové nájomné vo výške 1 000 eur. Služiť majú na výstavbu a prevádzku verejnoprospešnej stavby – cyklotrasy Stupava – Borinka. Cieľom tohto kroku je zabezpečiť stabilný právny základ pre realizáciu projektu, ktorý má prepojiť Stupavu s Borinkou a prispieť k rozvoju bezpečnej cyklistickej dopravy v regióne.

Dočasný prenájom pozemku v parku

Poslanci schválili prenájom časti mestského pozemku pre spoločnosť Sport Park Stupava, s. r. o., ktorá pripravuje rekonštrukciu športového areálu na Olympijské centrum talentovanej mládeže. Diskusia sa sústredila najmä na nedostatok informácií o projekte. Kým niektoré komisie materiál neodporučili, iné podporili jeho schválenie s tým, že investor má svoj zámer ešte podrobnejšie predstaviť. Schválený prenájom sa týka plochy približne 1 200 m² v parku, ktorá bude slúžiť ako dočasné stavenisko a zázemie pre stavebné práce. Pozemok je prenajatý na dva roky za sumu 4 070 eur ročne.

Zámer prevodu mestského vodovodu na Bratislavskú vodárenskú spoločnosť, a. s.

Predložený bol aj zámer previesť mestský verejný vodovod a súvisiacu infraštruktúru do vlastníctva spoločnosti Bratislavská vodárenská spoločnosť, a. s. Ide zatiaľ o prvý krok – schválenie zámeru. Samotný prevod bude predmetom ďalšieho rokovania v druhom kole. Dvojkolový postup mesto zvolilo aj na základe požiadaviek kontrolných orgánov. Cieľom prevodu je efektívnejšia správa vodovodnej infraštruktúry. Vodárenská spoločnosť by po novom zabezpečovala jej prevádzku, údržbu aj investície, čím sa mestu znížia náklady aj administratívna záťaž. Hodnota infraštruktúry bola stanovená znaleckým posudkom na približne 25-tisíc eur. Prevod má byť realizovaný formou nepeňažného vkladu. Zámer podporila väčšina poslancov.

Kontroly bez pochybení

Mestské zastupiteľstvo vzalo na vedomie viacero kontrolných správ za rok 2025, pričom vo všetkých prípadoch neboli zistené zásadné nedostatky. Kontrola prevodov mestského majetku aj hospodárenia v základnej umeleckej škole potvrdila správny postup, pričom príjmy zo školného po jeho zvýšení výrazne narástli.

Správa o činnosti hlavnej kontrolórky zároveň poukázala na jeden vážnejší prípad z minulosti – spreneveru financií v mestskom kultúrnom a informačnom centre, ktorá bola oznámená orgánom činným v trestnom konaní. Spôsobená škoda vo výške približne 88-tisíc eur bola medzitým uhradená. Poslanci zároveň hlavnej kontrolórke schválili odmenu za druhý polrok 2025.

Diskusia v bode „Rôzne“

Záver rokovania mestského zastupiteľstva v Stupave patril tradične bodu „Rôzne“, v ktorom poslanci aj obyvatelia otvorili viacero aktuálnych tém z praxe. Jednou z nich bola plánovaná úprava mosta na Medzipotočnej ulici. Poslanec Ján Kušnir upozornil na jeho nedostatočnú kapacitu pri povodniach a potrebu riešenia, ktoré by zodpovedalo prietokovým pomeroch územia. Mesto už podniklo prvé kroky – pripravuje zadanie štúdie a má na ňu vyčlenené financie.

Riešila sa aj porucha verejného osvetlenia na ulici Jána Ondruša. Poslanec a zamestnanec VPS Stupava Martin Smeja uviedol, že bola zistená porucha v zemnom káblovom vedení, pravdepodobne spôsobená počas výstavby bytovky. Opravu si zabezpečí spoločnosť Sebau, s. r. o., ktorá je vlastníkom komunikácie, pričom mesto jej už poskytlo podklady k presnému miestu poruchy. Termín opravy zatiaľ stanovený nebol.

Diskusiu vyvolala aj bezbariérovosť novovybudovaných chodníkov, najmä v mestskej časti Mást. Hoci sú podľa vedenia mesta chodníky realizované v súlade s normami, zaznela spätná väzba od obyvateľov, že niektoré nájazdy sú pre vozičkárov problematické.

Marcové zasadnutie mestského zastupiteľstva sa uskutočnilo 26. 3. 2026. Ďalšie zasadnutie MsZ sa uskutoční 14. mája 2026 o 14.00 v MKIC Stupava.

Erika Piesecká, foto: Peter Kubička

ZO ZÁPISNÍKA MESTSKEJ POLÍCIE

Dňa 29. 1. 2026 o 15.30 hod. telefonicky oznámili dopravnú nehodu približne 2 km pred Stupavou v smere od Malaciek. Hliadka MsP Stupava ihneď vyrazila na miesto a po príchode zistila, že ide o poškodené motorové vozidlo, pri ktorom sa nachádzal vodič bez zranenia. Uviedol, že mu do cesty skočil daniel, ktorý po náraze ušiel. Keďže vozidlo stálo na neprehľadnom mieste, hliadka do príchodu hliadky ODI MA na mieste zabezpečovala bezpečnosť a plynulosť cestnej premávky. Po príchode hliadky ODI Malacky jej udalosť odovzdali.

Dňa 1. 2. 2026 o 14.50 hod. nám bolo telefonicky oznámené, že na Cementárenskej ulici č. 35 sa na prvom poschodí pohybuje nahá žena, ktorá kričí, volá o pomoc a zjavne má s partnerom nejaké nezhody. Hliadka MsP Stupava oznam preverila, krik vychádzal z bytu na prvom poschodí. Otvoril partner ženy a uviedol, že má problémy s priateľkou, ktorá pravdepodobne niečo užíla a má silné psychické problémy. Osoba ženského pohlavia bola nahá a bez zmyslov kričala a vôbec nereagovala na snahu hliadky MsP o komunikáciu a riešenie problému, a preto bola na adresu privolaná RZP. Hliadka MsP Stupava ju odovzdala RZP a následne asistovala pri prevoze do Nemocnice Bory.

Dňa 5. 2. 2026 vykonal príslušník MsP Stupava lustráciu vozidla Škoda Felicia, ktoré na parkovisku na Školskej ulici bez EČV vykazovalo znaky vaku. Keďže sme zistili totožnosť držiteľa, telefonicky sme ho kontaktovali. Majiteľ vaku sľúbil odstránenie vozidla. Vozidlo bolo z parkoviska následne odstránené.

Dňa 5. 2. 2026 o 22.51 hod. nám bolo telefonicky oznámené, že pri vchode do starej školy je odstavené pravdepodobne odcudzené motorové vozidlo zn. Škoda Octavia. Po príchode na miesto hliadka MsP

Stupava zistila, že uvedené vozidlo má otvorené zadné pravé dvere, pri vozidle sa nik nenachádzal. Vo vnútri vozidla boli porozhadzované veci, vozidlo bolo poškodené, EK, STK boli platné do 5/2026. Hliadkou MsP Stupava nebolo zistené, že by vozidlo bolo v pátraní. Následne vykonala lustráciu vozidla, zistila meno a tel. číslo držiteľa vozidla, ktorého následne telefonicky vyzvala a oznámila mu zistený skutkový stav. Ten povedal, že vozidlo si v najbližšej dobe príde zobrať. Vozidlo bolo z parkoviska následne odstránené.

Dňa 6. 2. 2026 počas dennej hliadkovej služby bolo spozorované osobné motorové vozidlo zn. Alfa Romeo čiernej farby stojace na zákaze zastavenia a v protismere jazdy na Marcheggskej ulici. Hliadka MsP Stupava v čase o 13.38 hod. vozidlo spozorovala, ako vychádza na Hlavnú ulicu z Marcheggskej ulice a zákonným spôsobom ho zastavila na Hlavnej ulici. Vodič bol vyzvaný na predloženie dokladu totožnosti, načo predložil cestovný pas a potvrdenie o udelení/predĺžení tolerovaného pobytu na území Slovenskej republiky. Vodič vozidla hliadke uviedol, že v zákaze zastavenia zastavil z dôvodu, že mal technický problém na vozidle. Hliadka MsP Stupava vodiča za uvedený dopravný priestupok vyriešila napomenutím. Vodič počas uvedeného riešenia dopravného priestupku vykazoval známky požitia

alkoholických nápojov alebo iných návykových látok, preto sa ho hliadka spýtala, či požil alkohol alebo inú návykovú látku. Vodič uviedol, že nie, ale že mu bol v minulosti zadržaný vodičský preukaz za požitie drog. Hliadka MsP Stupava s podozrením na TČ privolala na miesto hliadku OO PZ Stupava, ktorá po príchode na miesto podrobila vodiča dychovej skúške s negatívnym výsledkom. Pri lustrácii vodiča bolo zistené, že mu bol zadržaný vodičský preukaz, a teda sa dopustil TČ marenia úradného

rozhodnutia a bol hliadkou OO PZ Stupava obmedzený na osobnej slobode a prevezený na toxikologické vyšetrenie. Celú udalosť si prevzalo OO PZ Stupava.

Dňa 9. 2. 2026 o 20.26 hod. bola hliadka MsP Stupava vyslaná operačným strediskom rýchlej zdravotníckej pomoci do areálu parku, kde sa mala nachádzať osoba, ktorej bolo potrebné poskytnúť zdravotnú pomoc prostredníctvom AED. Po príchode na miesto hliadka MsP spozorovala osobu ležiacu na zemi vedľa chodníka, pri ktorej sa nachádzala skupinka osôb. Jeden z nich udalosť nahlásil, telefonicky komunikoval so záchrannou službou a hliadke MsP oznámil, že osobu našiel vedľa chodníka jeho pes pri prechádzke s priateľkou. Hliadka MsP pristúpila k ležiacej osobe, zisťovala životné funkcie a okamžite začala KPR aj s použitím AED. Toto vykonávala až do príchodu záchrannej služby, ktorá si osobu prevzala. Následne bolo oznámené lekárom, že osoba nejaví známky života a zomrela. Udalosť hliadka MsP Stupava oznámila na OO PZ Stupava. Ďalej sa podarilo zistiť totožnosť mŕtveho muža a na miesto bol vyzvaný a privolovaný kamarát mŕtvej osoby na potvrdenie jej totožnosti.

Dňa 12. 2. 2026 o 14.50 hod. na Hlavnej ulici hliadka MsP Stupava umiestnila na vozidlo Škoda Fabia technický prostriedok na zabránenie odjazdu vozidla z dôvodu porušenia § 3 ods. 2 písm. b) zák. č. 8/2009 Z. z. Vodič(ka) zastavil(a) a stál(a) s vozidlom na parkovacom mieste, kde je dovolené zastavenie a státie len vozidiel s parkovacím preukazom, toto je riadne označené dopravnými značkami č. „272“ – parkovanie s dodatkovou tabuľkou so symbolom osoby so zdravotným postihnutím, pričom v tomto vozidle sa nenachádzalo žiadne označenie v zmysle § 44 Zák. č. 8/2009 o CP – parkovací preukaz, a teda nešlo o vozidlo, pre ktoré by bolo parkovanie na takomto mieste dovolené. Vykonanou lustráciou vozidla bolo zistené, že ide o odcudzené vozidlo. Následne bol vyzvaný operačný dôstojník PZ SR na linke 158 a na miesto sa dostavila hliadka OO PZ Stupava, ktorá prevzala uvedenú udalosť.

Dňa 20. 2. 2026 o 7.23 hod. operátor MKS Stupava prijal telefonický oznam, že na Okružnej ulici spadol starší pán, jazdiaci na kolobežke, a poranil si kĺb na nohe. Operátor zároveň odporučil volať záchrannú službu. Vec bola zároveň hliadkou MsP Stupava na mieste preverená, potvrdená, na miesto sa dostavila aj posádka ZZS. Zraneného pána pomohla

hliadka záchranárom naložiť na nosidlá a do sanitky, ktorá zraneného pána odviezla na ošetrovanie do Nemocnice Bory. O pánovu kolobežku sa postarala jeho priateľka.

Dňa 24. 2. 2026 o 13.05 hod. bolo prijaté oznámenie, že v parku pri štadióne spadol v bezprostrednej blízkosti vozidla Ford Focus, šedej farby, strom, ktorý ho poškodil. Po príchode na miesto bolo zistené, že konár tohto stromu zasiahol uvedené vozidlo tak, že mu poškodil prednú kapotu, ľavý predný nárazník, ľavý predný stĺpik, ľavé vonkajšie spätné zrkadlo a rozbil čelné sklo. K vozidlu

sa dostavila po chvíli aj jeho majiteľka. Miesto udalosti, vrátane poškodeného vozidla a koreňového systému vyvráteného stromu, bolo detailne odfotografované služobným fotoaparátom a miesto bolo vymedzené služobnou páskou „Zákaz vstupu“. O udalosti boli informované VPS Stupava, ktoré boli požiadané o odstránenie spadnutého stromu. Majiteľka vozidla bola poučená, aby vec konzultovala so svojou poisťovňou a následne s príslušným referátom mesta Stupavy.

Dňa 28. 2. 2026 v ranných a doobedňajších hodinách vykonávala hliadka MsP kontroly novovytvoreného trhového miesta na Nám. sv. Trojice pred kostolom. Zameriavala sa na správne parkovanie trhovníkov, zákazníkov trhoviska, čistotu trhových miest a okolia, ako aj celkový priebeh trhov, kde nezaznamenala žiadne narušenie verejného poriadku ani nesprávne parkovanie vozidiel. Predmetné trhovisko bolo zároveň monitorované aj operátorom mestského kamerového systému.

DOPRAVNÍ POLICAJTI VYZÝVAJÚ CHODCOV: ZVÝŠTE OPATRNOSŤ PRI PRECHÁDZANÍ CEZ CESTU

V súvislosti s nárastom dopravných nehôd, ktoré zapríčinili chodci, apeluje polícia, aby zvýšili svoju opatrnosť a pozornosť pri prechádzaní cez cestu a rovnako tak, aby rešpektovali pravidlá cestnej premávky.

Polícia v tejto súvislosti opätovne vyzýva chodcov, aby:

- vstupovali na vozovku až po dôkladnom presvedčení sa, že tak môžu urobiť bezpečne,
- rešpektovali svetelnú signalizáciu a na čer-

- vený signál nevstupovali na priechod,
- zvýšili opatrnosť pri prechádzaní cez električkové kolajisko a cyklotrasy,
- sa nevenovali pri prechádzaní cez cestu mobilnému telefónu ani iným rozptyľujúcim činnostiam,
- zvýšili opatrnosť aj na cyklochodníkoch a miestach so spoločným pohybom chodcov a cyklistov,
- používali reflexné prvky, a to najmä za zníženej viditeľnosti.

Zároveň poukazujeme na nasledujúce ustanovenia zákona o cestnej premávke 8/2009 Z. z.:

- pri prechádzaní cez cestu je chodec povinný prednostne použiť priechod pre chodcov, nadchod alebo podchod,
- pred vstupom na vozovku sa chodec musí presvedčiť, či tak môže urobiť bez nebezpečenstva, a len čo vstúpi na vozovku, nesmie sa tam bezdôvodne zdržiavať ani zastavovať; to platí na priechode pre chodcov

i mimo neho; chodec nesmie prekonávať zábradlie ani iné zábrany,

- na priechode pre chodcov sa chodí vpravo,
- chodci, ktorí prechádzajú cez priechod pre chodcov, musia brať ohľad na vodičov prichádzajúcich vozidiel najmä tým, že neprechádzajú jednotlivito, ale v skupinách,
- chodec nesmie vstupovať na vozovku, a to ani pri použití priechodu pre chodcov, ak vzhľadom na rýchlosť prichádzajúcich vozidiel nemôže cez vozovku bezpečne prejsť,
- chodci smú prechádzať cez vozovku mimo priechodu pre chodcov, len ak s ohľadom na vzdialenosť a rýchlosť jazdy prichádzajúcich vozidiel nedonútia ich vodičov na zmenu smeru alebo rýchlosti jazdy.

DOBROVOLNÝ HASIČSKÝ ZBOR STUPAVA

VYVRÁTENÝ STROM

Dňa 20. 2. 2026 bola naša jednotka vyslaná OS KR HaZZ k technickej pomoci – odstráneniu prekážok na ceste za obcou Borinka pri lokalite Medené Hámre (cesta smerom na Košariská). Pre sneženie došlo k vyvráteniu stromu, ktorý spôsobil zablokovanie cesty. V

časе nášho príchodu sa na mieste nachádzali dvaja obyvatelia obce Borinka vrátane starostu obce, ktorí sa snažili s použitím ručnej motorovej píly odstrániť menšie konáre. Na mieste sme nezistili žiadne poškodenia inžinierskych sietí a cestnej infraštruktúry.

Jednotka s použitím ručnej motorovej píly odstránila menšie časti stromu a následne bol na jeho kmeň nasadený ťažný reťazový záves. Počas akcie bol prítomný starosta obce, ktorý bol oboznámený s nutnosťou ďalšieho riešenia vzniknutej situácie.

Po odstránení prekážky z cesty jednotka vykonala kontrolu celej komunikácie až po lokalitu Košariská medzi obcami Borinka a Lozorno – bez nutnosti odstraňovania ďalších prekážok.

DOPRAVNÁ NEHODA

Dňa 16. 3. 2026 bola naša jednotka vyslaná OS KR HaZZ k dopravnej nehode na Hviezdoslavovej ulici v Stupave, pri ktorej došlo k úniku prevádzkových kvapalín z poškodených motorových vozidiel.

V čase nášho príchodu sa na mieste udalosti nachádzala jedna posádka vozidla zdravotnej záchrannej služby, ktorá mala v starostlivosti dve dospelé osoby účastníkov nehody. Keďže

na jednom z vozidiel dochádzalo k úniku prevádzkových kvapalín, tie sme zasypali sorpčnou látkou. Na oboch vozidlách sme vykonali úkony, aby nedošlo k nežiaducemu pohybu, a takisto protipožiarne opatrenia odpojením akumulátorov. Na miesto bola naším veliteľom telefonicky vyžiadaná hliadka MsP Stupava na zabezpečenie regulovania dopravy.

Znečistená sorpčná látka bola pozbieraná, na komunikáciu bol aplikovaný špeciálny biodegradačný prostriedok na úniky ropných látok – bioversal – a komunikácia bola následne úplne očistená. Na miesto udalosti došla počas našich prác ďalšia posádka ZZS, ktorá si zobrala do starostlivosti jednu z dvoch zranených osôb, a takisto hliadka PZ SR. Obe havarované vozidlá boli na základe pokynu príslušníka PZ SR odtlačené mimo cestnej komunikácie.

Po zdokumentovaní udalosti a zbalení vecných prostriedkov sa jednotka vrátila späť do svojej základne.

POŽIAR VOZIDLA

Dňa 17. 3. 2026 sme boli OS KR HaZZ vyslaní k požiaru osobného motorového

vozidla na Záhumenskej ulici č. 17 v Stupave. Po príchode na miesto udalosti bolo zistené, že v čase vedenia osobného motorového vozidla Škoda Fabia jeho vodič spozoroval dymenie z motorovej časti vozidla, pričom podľa jeho slov došlo okamžite k odstaveniu vozidla. Po otvorení motorovej časti vozidla malo dochádzať k horeniu plameňom – vodič sa preto snažil uhasiť požiar svojpomocne pomocou hasiaceho prístroja.

Pri našom príchode už k horeniu plameňom nedochádzalo, avšak dymenie pretrvávalo. V čase vzniku horenia sa vo vozidle nachádzali 2 dospelé a 2 maloleté osoby (všetci bez zranení a zdravotných ťažkostí).

Vozidlo bolo našou hliadkou zabezpečené pred samovoľným pohybom a motorový priestor bol skontrolovaný pomocou termovízie. Prvotne namerané hodnoty dosahovali cca 150 až 175 °C. Z tohto dôvodu došlo k ochladeniu motorovej časti vozidla vodou. V čase ochladzovania dorazila na miesto aj jednotka Hasičského a záchranného zboru SR a hliadka PZ SR z OOPZ Stupava. Po ochladení motora boli maximálne namerané hodnoty na úrovni 30 °C. Po zdokumentovaní udalosti a zbalení vecných prostriedkov sa jednotka vrátila do svojej základne, kde bola technika uvedená späť do pohotovosti.

ZADYMENÉ HNOJISKO

Dňa 19. 3. 2026 bolo našej jednotke nahlásené preverenie dymenia na skládke odpadu

v Zohore, po konkretizácii lokality to bolo hnojisko v katastri mesta Stupavy.

Prieskumom sme zistili, že ide o odparovanie z čerstvo navoženého hnoja a na mieste sa nachádza jednotka HaZU – HS 4. Hnojisku sme zmerali tepelné hodnoty pomo-

cou termovízie. Nakoľko teploty boli nízke, VZ rozhodol o ukončení zásahu a návrate do základne.

DHZZ

Hlasovanie je ukončené – ďakujeme za podporu

Hlasovanie v Ankete Dobrovoľní hasiči roka Slovenska 2025 je uzavreté. Veľmi pekne ďakujeme každému, kto nás počas posledných týždňov podporil a poslal nám svoj

hlas. Vašu podporu si úprimne vážime. Teraz už budeme čakať na výsledky, ktoré budú slávnostne vyhlásené 7. mája 2026 počas galavečera na Bratislavskom hrade (priamy prenos bude na STVR).

JARNÉ PRÁCE VO VPS STUPAVA

Úvod marca bol teplý a slnečný, čo nám umožnilo venovať sa tradičným jarným prácam. Nevynechali sme odstraňovanie polámaných konárov, čistenie krajníc, vodných žlabov, chodníkov aj parkov. Okrem toho sa staráme o odvoz komunálneho aj triedeného odpadu, prípravu veľkonočnej výzdoby, lokálnu opravu výtčkov alebo čistenie tokov potoka.

VPS

Práce pri kultúrnom dome

Aj my sme súčasťou príprav na realizáciu projektu vodozádržných opatrení a premeny priestoru pri kultúrnom dome. Odstránili sme pôvodný betónový povrch, presťahovali stánky, osadili oplotenie a dočasné dopravené značenie. Aj v nasledujúcich týždňoch priložíme ruku k dielu všade tam, kde to bude možné a potrebné.

Upratovaný munkáč

Pravidelne sa staráme o čistenie priechodu popod múry Kaštielskeho parku z Novej ulice do centra. Poznáme ho ako Munkáč a kedysi slúžil ako cesta pre služobníctvo za prácou do kaštiela či pre kata na neďaleký Šibeničný vršok.

Čistenie cyklotrasy

Marcové počasie umožnilo odštartovať cyklosezónu naozaj skoro. Aj preto sa pravidelne venujeme čisteniu cyklotrasy smerom na Moravu. Prebiehajúce stavebné práce na železničnom priecestí však jej udržiavanie značne komplikujú. Robíme všetko, čo je v našich možnostiach, pre to, aby bol prejazd týmto úsekom bezpečný a plynulý.

Štiepkovanie aj u vás na dvore

Keďže medzi našimi strojmi je aj štiepkovačka konárov, vieme vám ponúknuť spracovanie konárov priamo u vás v záhrade. Získate tak materiál na mulčovanie či do kompostu a nemusíte so zeleným odpadom nikam chodiť. Stačí sa nám ozvať na číslo 0948 760 353 a s kolegynou dohodnete všetko potrebné.

Praktické triedenie odpadu

Ak bývate v rodinnom dome, máte dve možnosti, ako triediť odpad. Môžete zvoliť farebné plastové nádoby alebo igelitové vrecia. Ak vám to priestorové možnosti dovoľia, odporúčame zakúpiť si plastové nádoby na komunálny a triedený odpad. Aké sú ich výhody oproti vreciam?

- majú vyššiu kapacitu
- nerozsypáva sa vám odpad v skladovacích priestoroch
- nádoba nepreteká, izoluje prípadný zápach
- udržiavajú okolie v čistote, keďže odpad z vriec často rozfúka vietor
- zefektívňujú prácu zamestnancom pri zbere odpadu

Ak si farebné nádoby na triedený odpad zakúpite priamo vo Verejnoprospešných službách Stupava, dostanete k nim od nás aj šikovnú nálepku s inštrukciami o triedení. Nádobu na komunálny odpad už dostanete s elektronickým kontrolným čipom, takže sa vyhnete ďalšiemu vybavovaniu. Navyše v prípade, ak nádoby vymieňate, tie staré a poškodené od vás bezplatne odvezieme na likvidáciu. Zaoštaranie novej nádoby alebo výmena starej tak bude úplne bez starostí.

Cena každej nádoby (zelená, žltá, modrá,

čierna) je v prípade 120-litrovej 38 eur/ks a 240-litrovej 50 eur/ks. Nádoby si môžete zakúpiť aj jednotlivo podľa toho, ktorého druhu odpadu tvorí vaša domácnosť najväčšie množstvo.

V prípade záujmu o kúpu kontajnerov na triedený či komunálny odpad nás stačí kontaktovať na čísle 0948 760 353 alebo e-mailom na vps@vps-stupava.sk. Všetko ostatné pre vás zariadime my.

sn

Pneuservis a uskladnenie pneumatík

Verejnoprospešné služby Stupava poskytujú aj služby pneuservisu a uskladnenia pneumatík. Vozidlá vám prezujeme vo veľkosti kolies od 13" do 21", môžete si dať aj opraviť defekt a vyvážiť kolesá. Cena sa pohybuje od 15 eur za opravu defektu, 30 eur za prezutie na diskoch až po 60 eur za kompletne prezutie väčších rozmerov pneumatík a vyváženie.

Objednať sa na prezutie môžete telefonicky na čísle 0948 694 795 počas pracovných dní v čase od 7.00 do 15.30 hod. alebo online na konkrétny deň a čas. Stačí naskenovať tento QR kód.

19 OTÁZOK PRE

MARTINA SMEJU, ZÁSTUPCU RIADITEĽA VEREJNOPROSPEŠNÝCH SLUŽIEB STUPAVA

SAMOSPRÁVA

Stupavčania vás poznajú nielen ako poslanca nášho mestského zastupiteľstva a poslanca Bratislavského samosprávneho kraja, ale aj ako zástupcu riaditeľa Verejnoprospešných služieb Stupava. Odkedy zastávate túto funkciu?

Vo Verejnoprospešných službách Stupava pracujem od augusta 2023.

Na webovej stránke VPS možno vaše meno nájsť v časti PROJEKTY. Čo všetko sa pod týmto názvom skrýva?

Pri nástupe do svojej funkcie som zodpovedal čiastočne za každodenné operatívne úlohy a čiastočne za nové projekty, akými bola napríklad energetická efektívnosť VPS, zabírajúca vybudovanie fotovoltaickej elektrárne, výmenu LED osvetlenia v budovách v správe VPS či prípravu a realizáciu vodozádržných opatrení. Veľkým projektom bola inventarizácia smetných nádob pri rodinných domoch. Postupom času, keď začali prichádzať dotlačné výzvy na obnovu vozového parku, sa moja pracovná činnosť pretransformovala na oblasť projektov. Keďže vnútorná štruktúra VPS medzičasom prechádzala viacerými zmenami, zmenila sa aj moja pozícia na zástupcu riaditeľa.

Medzi hlavné činnosti VPS patrí údržba mesta, ktorá zahŕňa celoročnú priebežnú starostlivosť o majetok mesta vrátane ciest a chodníkov na jeho území. Súčasťou prác je aj organizácia zvozu odpadu a jeho prípravy na ďalšie spracovanie. V rámci údržby mesta sa venujete rôznym činnostiam. Môžete nám priblížiť, čo všetko zahŕňajú?

Ide o množstvo rôznych činností, od každodennej starostlivosti o čistotu mesta až po údržbu verejného osvetlenia či výzdobu mesta počas sviatkov.

Začnime teda čistením chodníkov, krajníc, zastávok a verejných

priestranstiev. Riadite sa pri tejto činnosti vlastným harmonogramom?

Áno, v rámci tohto harmonogramu je centrálna mestská zóna čistená denne dvoma pracovníkmi. Krajnice a verejné priestranstvá udržiavame priebežne a pri zvýšenej potrebe, napríklad po mestských slávnostiach.

Ako často vykonávate vývoz odpadkov z malých mestských košov a košov na psie exkrementy?

Mestské koše vyvážame dvakrát do týždňa a koše na psie exkrementy jedenkrát do týždňa, ktorých je spolu cca 200 ks.

Pri výsadbe a starostlivosti o mestskú zeleň spolupracujete aj s oddelením územného rozvoja a životného prostredia MsÚ?

Áno, na základe tejto spolupráce každoročne osádzame kvetinovú výsadbu muškátov. Minulý rok sme vysadili na Námestí sv. Trojice levandule a obnovili sme trávnatú plochu pri hlavnej ceste v Maste. Takisto sme vysadili 15 nových stromčekov pri Vacháľkovom rybníku. Počas sezóny výsadbu polievame a čistíme od odpadkov a buriny.

Máte na kosenie trávnatých plôch a orezy drevín dostatok kvalitejných techník?

Na orez drevín a suchých konárov využívame vysokozdvížnú plošinu, na ich odvoz staršie traktory s vlečkou a nové vozidlo s vaňovými kontajnermi. Kosenie zabezpečujeme strojovým a ručným kosením. Do minulého roka sme používali dve staršie strojové kosačky. Vlani nám vďaka úspešnému projektu pribudli ďalšie dve nové. Techniku potrebujeme doplniť novým traktorom s vlečkou.

V zimných mesiacoch sa vaši pracovníci starajú aj o odhŕňanie snehu z ciest a chodníkov, ako aj ich posýpaniu proti namrzaniu. Ostatná zima prekvapila

snehovou nádielkou, ako ste ju zvládli? Zvykli si občania využívať posypovú soľ, ktorú ste im dali k dispozícii?

Na každú zimnú údržbu sa pripravujeme v maximálnych kapacitách, aby sme situáciu nepodcenili. Samozrejme, nedá sa realizovať údržba všade a hneď. Všetko chce svoj čas. Preto sa na niektoré ulice dostaneme neskôr, z čoho príležitostne pramenia aj sťažnosti. Sprístupnenie posypovej soli sa pre veľký záujem ukázalo ako dobrý krok. Budeme túto službu poskytovať aj ďalšie roky.

Ako ste zvládli odstraňovanie následkov záplav po povodni z jesene 2024? Je už všetko opravené? Ako je to s čistením pod mostmi?

Čistenie vodných tokov zabezpečuje správca povodia Dunaja. Za VPS sme zabezpečovali hlavne čistenie komunikácií, odpratávanie vriec s pieskom a čistenie dažďových vpustí a žlabov. Všetky tieto činnosti sa nám podarilo zabezpečiť do niekoľkých týždňov po povodniach.

Podľa čoho sa riadite pri čistení dažďových kanálov a vpustí?

Dažďové vpuste spolu s dažďovými žlabmi čistíme pravidelne a vždy pred hlásenými výdatnými zrážkami.

Do vašej kompetencie spadá aj oprava, rekonštrukcia a údržba verejného osvetlenia a verejného rozhlasu. V akom štádiu je mesto s výmenou starého osvetlenia?

Verejné osvetlenie je aktuálne mimo prevádzky, jeho údržba a oprava boli z dôvodu zastaranej technológie a vysokej kazovosti finančne nerentabilné. Mesto rozblas odpojilo a zaviedlo mobilnú aplikáciu SOM Stupava, prostredníctvom ktorej zverejňuje oznamy mesta. Tie sú zverejnené takisto na elektronických informačných tabuliach. Verejné osvetlenie prešlo modernizáciou. Boli vymenené rozvodné skrine, káblové vedenia, stožiare a lampy s LED technológiou. Taktiež boli doplnené nové svetelné body na miestach, kde v minulosti chýbali.

V rámci lokálnych opráv ciest a chodníkov ste v Malom parku a v parku použili nový povrch chodníkov. Osvedčil sa?

Ak myslíte mlátový chodník, tak áno. Je to dobrá voľba pre parkové chodníky.

Medzi vaše činnosti patrí aj osádzanie dopravných značiek, názvov ulíc a vodorovné dopravné značenie ciest. Dopravné značenie pre nové jednosmerky ste osádzali vy?

Nové jednosmerky osádzalo mesto. My sa staráme o existujúce dopravné značenie. Nové robíme

na pokyn úradu.

Príprava a starostlivosť o výzdobu mesta počas sviatkov je už tradične vaša „špecialitou“. Prekvapíte nás niečím novým na Veľkú noc?

Veľkonočnú výzdobu každoročne inovujeme jednoduchými úpravami. Nové prvky tento rok doplnené nebudú.

Vo VPS máte na starosti aj servis strojov a dopravných prostriedkov. Pribudlo vám nové vozidlo na zvoz odpadu, plánujete niekedy v budúcnosti komunálny odpad aj vážiť?

Nové vozidlo sme zatiaľ nedostali, aktuálne je ešte vo výrobe. Po jeho dodaní sa ním bude realizovať zvoz biologicky rozložiteľného kuchynského odpadu (BRKO). Pôjde o vývoz približne 3 600 nádob od rodinných domov, ktorý je naplánovaný od jesene. Spôsob a frekvencia vývozu komunálneho odpadu sú v rukách mestského úradu. VPS zabezpečuje vývoz podľa jeho pokynov. Z bládiska prípravy novej koncepcie odpadového hospodárstva je, samozrejme, VPS plne súčinná.

Čo sa týka komunitných projektov a dobrovoľníckej činnosti pri rozvoji verejných priestranstiev – plánujete brigádu, do ktorej by sa mohli opäť zapojiť aj obyvatelia Stupavy?

Z času na čas využijeme príležitosť verejnej brigády. Naposledy sme robili výzvu pri revitalizácii ostrovčeka v Maste na rohu ulíc Zábumenská a Hviezdoslavova smerom od Bratislavy. Aktuálne novú výzvu neplánujeme.

Čo konkrétne sa vo vašej činnosti týka vývoz komunálneho odpadu z ťažšie dostupných oblastí na území mesta?

Ide o záhradkárské oblasti, kam sa veľké zvozové auto nedostane. Netýka sa to lokalít Ovočínár, Lintávy a Zlatá hora. Tieto lokality sú vyvázané v inom režime.

Do vašej činnosti spadá aj vývoz odpadu veľkoobjemovými kontajnermi (cintoríny, chatové oblasti) – ako sú na tom Stupavčania so separáciou na cintorínoch?

Na cintorínoch nemáme zavedený triedený zber odpadu. V minulosti takáto iniciatíva bola. Žiaľ, výsledkom bol zmiešaný odpad.

S kým spolupracujete pri likvidácii čiernych skládok?

Likvidáciu čiernych skládok robíme na pokyn úradu, ktorý si robí evidenciu zlikvidovaného množstva takéhoto odpadu.

Eva Švoňavová, foto: autorka

JARNÁ SVADBA

Mestské kultúrne a informačné centrum v Stupave ponúka zaľúbeným párom jedinečné miesto pre romantickú svadbu v záhrade Mestskej knižnice Ruda Morica. Svadobný obrad v exteriéri je dnes trendom, ktorý sa drží na vysokých priečkach obľúbe-

nosti aj u nás. Ak plánujete svadbu, prídte sa pozrieť, či vás záhrada osloví.

Pre viac informácií kontaktujte kniznica@mkic.sk, 02/6593 4818, 0905 624 803.

pie, foto: Peter Kubička

NA TROYEROVOM NÁMESTÍ PRIBUDNÚ MOZAIKY SYMBOLOV MESTA

Práce na Troyerovom námestí pred budovou Mestského kultúrneho a informačného centra pokračujú. Budúca podoba priestoru po dokončení ponúkne nielen viac zelene a kvalitnejší verejný priestor, ale aj zaujímavé architektonické prvky pripomínajúce históriu a tradície Stupavy.

SAMOSPRÁVA

Jedným z výrazných prvkov novej úpravy budú tri mozaiky zo žulových kociek, ktoré budú priamo v dlažbe námestia odkazovať na symboly mesta a jeho historické tradície.

Mažiar s tĺčikom

Mažiar – v minulosti nazývaný aj stupa – odkazuje priamo na názov mesta a patrí medzi najstaršie symboly spojené so Stupavou. Pripomína tradíciu výroby oleja z ľanu a konope.

Kvietok

Ďalším prvkom bude kvet, ktorý je vyobrazený aj v erbe mesta. Podľa heraldického výkladu ide o štvorlúpeňovú ružičku na zelenej listnatej stopke, pravdepodobne vychádzajúca z historickej pečate s ľanovým kvietkom. Odkazuje na pestovanie olejnatých rastlín.

Ryba

Tretím symbolom bude ryba, vychádzajúca z historickej tradície rybárstva a chovu rýb v Stupave. Symbol kapra sa nachádza aj v erbe mesta z roku 1560. V minulosti sa v okolí mesta nachádzalo viacero hospodárskych rybníkov, ktoré slúžili na chov rýb aj ako súčasť hospodárstva miestneho panstva. Významný bol aj chov rýb v Stupavskom potoku. Táto tradícia siaha do 16. storočia.

Námestie rozdelené na tri funkčné časti

Nové riešenie priestoru rozdelí Troyerovo námestie a jeho okolie na tri základné funkčné zóny. Pred budovou Mestského kultúrneho a informačného centra vznikne reprezentačno-oddychový priestor. Táto pokojnejšia zóna ponúkne lavičky, výsadbu trvaliek a kríkov, pitnú fontánku, informačnú tabuľu, stojany na bicykle aj hmlóvu bránu, ktorá spríjemní

pobyť počas horúcich dní.

V časti Barónového ostane zachovaný najväčší zhromažďovací priestor, ktorý v meste máme. Po rekonštrukcii bude slúžiť naďalej ako kultúrno-spoločenský priestor. Vysadené tu budú stromy v pravidelnom rastru (bosket) s podrastom trvaliek a pribudnú piknikové stoly. Priestor doplní aleja stromov s lavičkou na betónovom múriku a ďalší hmlóvy prvok. Práve v tejto časti budú do dlažby zakomponované spomínané mozaiky symbolov mesta.

Tretia zóna bude venovaná hrám a oddychu pri existujúcich detských ihriskách. V tejto časti dôjde najmä k výmene a doplneniu parkového mobiliáru. Parkovisko bude oddelené výsadbou vzrastlej zelene a pribudne aj nový oddychový priestor s mlatovým povrchom.

Priepustné povrchy a prirodzený pohyb vody

Dôležitou súčasťou projektu je aj riešenie povrchov. Väčšina plôch bude z priepustnej dlažby rôznych veľkostí, ktorá umožní prirodzené vsakovanie dažďovej vody do pôdy. Architektonické línie dlažby zároveň symbolicky pripomínajú vodný tok, čím opticky rozčleňujú veľkú plochu námestia.

Jednotlivé línie dlažby budú zároveň slú-

žiť ako odvodňovacie žľaby, ktoré pomôžu efektívne odvádzať dažďovú vodu.

Po dokončení revitalizácie získa Stupava nielen nový verejný priestor pre oddych a podujatia, ale aj miesto, ktoré bude citlivo pripomínať históriu, symboly a tradície mesta.

Projekt „Adaptačné opatrenia na verejnom priestranstve pri Troyerovej kúrii a Mestskom kultúrnom a informačnom centre (MKIC)“ je financovaný z Programu Slovensko 2021 – 2027. Riadiacim orgánom výzvy je Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie Slovenskej republiky a sprostredkovateľským orgánom je Bratislavský samosprávny kraj. Podpora je poskytovaná v rámci mechanizmu Integrovaných územných investícií (IÚI), zameraného na budovanie prvkov zelenej a modrej infraštruktúry v mestách a obciach.

pie, foto: Peter Kubička

VÝROČNÁ ČLENSKÁ SCHÔDZA JDS

Plná sála kultúrneho domu predznamenávala, že schôdza členov stupavskej základnej organizácie Jednoty dôchodcov na Slovensku bude mať nadpriemernú účasť. A naozaj – z celkového počtu 237 členov ich bolo v sále prítomných 155.

SAMOSPRÁVA

Výbor základnej organizácie pripravil hodnotiacu správu o činnosti za roky 2023 až 2025, ktorú prítomným členom prečítala členka výboru Elena Jačudová. Priblížila v nej hospodárenie organizácie a uviedla tiež dlhý výpočet uskutočnených akcií, či už kultúrnych, poznávacích, rekreačných, alebo športových, na ktorých sa naši seniori zúčastnili.

Kultúra

V oblasti kultúrneho vyžitia sa členovia našej organizácie pravidelne zúčastňovali na akciách organizovaných vo vlastnej réžii, ako boli posedenia pri hudbe po členskej schôdzi i počas mesiaca úcty k starším. Pravidelne sa však zúčastňovali aj na akciách v rámci okresu, akými boli napríklad Ženský chmat

vo Vysokej pri Morave, Juniáles vo Veľkých Levároch, Anna bál vo Vysokej pri Morave či Katarínska zábava v Závode. Na každej z týchto akcií sa zúčastnilo v priemere 40 členov našej organizácie.

Šport

Stupavskí seniori sa pravidelne zapájajú taktiež do aktivít v oblasti športového vyžitia sa. Každý rok sa tradične zúčastňujú na Okresných športových hrách, kde sa v jednotlivých odvetviach umiestňujú na popredných miestach. Vďaka svojim dobrým výsledkom si vybojovali účasť na celoštátnych športových hrách, kde dosiahli takisto popredné umiestnenia.

Okrem toho sa zúčastňovali aj na súťažiach v petangu, veľmi vhodnom športe pre seniorov, ako i na turistických akciách

v rámci okresu, či už išlo o akciu v Perneku, alebo v Plaveckom Mikuláši. Oblúbené je takisto pravidelné cvičenie členiek JDS v rámci klubu Pohoda, kde cvičí v priemere 15 – 20 členiek. Všetkým našim seniorom, ktorí sa zúčastňujú na športových akciách, patrí podakovanie za dobrú reprezentáciu našej organizácie.

Varenie gulášu

K dobrým akciám v našej pôsobnosti patrí aj po covidovom období obnovená súťaž vo varení gulášu. V predchádzajúcich dvoch rokoch sa uskutočnili súťaže v Lábe a Marianke, na ktorých sa okrem súťažiacich družstva zúčastnili aj členovia našej organizácie, aby podporili súťažné družstvo. V roku 2026 sa počíta takisto s takouto akciou, uskutočniť by sa mala v Studienke.

Rekreačná starostlivosť

Čo sa týka rekreačnej starostlivosti, veľkému záujmu členov sa tešili týždenné pobyty nielen v Piešťanoch a Turčianskych

Tepliacich, ale i v Taliansku. Ten sa uskutočnil za aktívnej spolupráce s klubom Pohoda. S podobnými podujatiami počítame aj v roku 2026.

Okrem toho sme realizovali aj jednodňové výlety a zájazdy, ako napr. zájazd do Prahy, Viedne, na Bačov kanál, do Čekovic a Rajeckých Teplíc, ktoré mali v členskej základni pozitívny ohlas. Spomenúť treba aj zabezpečenie rekondičných pobytov so štátnou dotáciou. Organizácia túto možnosť využíva veľmi dobre, nakoľko v priemere je do našej organizácie pridelených ročne 10 – 12 poukazov.

Nový výbor ZO

Do výboru ZO pre nasledujúce obdobie boli schválení: predseda Milan Brezovský, ďalej Ludmila Mózová, Darina Nemcová, Štefánia Vnenčáková, Mária Mihalovičová, Helena Gajdošíková, Anna Veselá, Elena Jačudová, Katarína Boráková a Marta Slezáková a ako náhradníčka Beáta Szelepčényi.

rr, foto: švo

PRECHÁDZKA MINULOSŤOU

Ludové tradície a zvyky počas obdobia zimy si nedávno pripomenuli aj deti z MŠ Janka Kráľa. Spestrením ich ľudového týždňa bolo stretnutie s dvoma babičkami, bývalými učiteľkami Vierkou Štefkovou a Elenkou Jad'ud'ovou, ktoré momentálne aktívne pôsobia v Klube seniorov Pohoda.

ŠKOLSTVO

V našej materskej škole sme ich privítali s radosťou a veľkým očakávaním. Láskovým prístupom nám priblížili

o období fašiangov, že je to obdobie zabíjajčiek, karnevalov a masiek, ktoré sa končí fašiangovou zábavou. Spevom a praktickou ukážkou nám tiež predviedli, ako kedysi pochovávali basu. Rozprávali o tom, čo robili ľudia v zime, keď nebola robotá na poli. Chovali rôzne domáce zvieratá a hydinu, vďaka čomu mali dostatok domáceho mäsa na celý rok. Spolu s deťmi sme si všetci zaspievali tradičné ľudové piesne a rozlúčili sa s milou a láskavou návštevou.

rôzne tradície a zvyky ešte z čias, keď oni boli malé. Priniesli nám aj čarovnú truhlicu, z ktorej postupne vyčarovali svoje poklady, ako napríklad starú bábiku v krásnych vyšívaných šatách, s ktorou sa ako malé hrávali, rovnako ako mlynček na kávu, kanvičku na mlieko a tiež čepiec, ktorý si dievčatá mohli vyskúšať. Okrem toho deťom porozprávali

Mladí remeselníci

V rámci našej témy týždňa „prechádzka minulosťou“ si deti zážitkovou formou vyskúšali aj rôzne námetové hry. Zahrali sa na krajčírku, navliekali do ihly niť, vyšivali ozdobný ručník. Deti sa zahrali takisto

VEĽKÝ DEŇ V PALÁCI

Deti z tried Včielok a Mravčekov Materskej školy Ružová v Stupave sa 12. februára zúčastnili na výnimočnej prehliadke Prezidentského paláca v Bratislave, z ktorej si odniesli nezabudnuteľný zážitok naplnený hrdosťou, rešpektom a úprimnou detskou zvedavosťou.

ŠKOLSTVO

Deti už pri príchode do paláca so zatajeným dychom pozorovali členov čestnej stráže v slávnostných uniformách. Ich disciplína, dôstojné vystupovanie a presné, synchronizované pohyby zanechali v malých návštevníkoch hlboký dojem. Súčasťou prehliadky bola aj bezpeč-

v ktorých prezident Slovenskej republiky podpisuje významné dokumenty, prijíma domácich i zahraničných hostí a udeľuje štátne vyznamenania osobnostiam, ktoré sa mimoriadne zaslúžili o rozvoj našej vlasti. Deti so záujmom počúvali výklad a kládli množstvo spontánnych otázok – zaujímalo ich, ako vyzerá pracovný deň prezidenta, kto mu pomáha a ako sa pripravuje na dôležité stretnutia. Ich prirodzená zvedavosť bola dôkazom toho, že aj v útlosti veku dokážu vnímať význam verejnej služby a zodpovednosti.

Slávnostný pochod

Záver návštevy patrilo opäť čestnej stráž, ktorá deťom predviedla ukážku slávnostného pochodu. Precízna súhra a dôstojnosť vystúpenia boli odmenené úprimným

potleskom a obdivom malých divákov. Veľkú radosť priniesol deťom aj milý darček – maľovanky, ktoré si odniesli ako spomienku na tento výnimočný deň. Budú im ešte dlho pripomínať chvíle, keď stáli v priestoroch, kde sa prijímajú dôležité rozhodnutia pre našu krajinu.

Prirodzená zvedavosť

Počas prehliadky mali deti možnosť nahliadnuť do reprezentačných priestorov,

Monika Snopková, foto: autorka

na obuvníka, ktorý bol v minulosti nazývaný aj švec. Zaoberal sa výrobou, opravou a údržbou obuvi. Nezabudli sme na prácu hrnčiarov, keramikárov a džbánkarov. Pripomenuli sme si prácu nášho národného umelca Ferdiša Kostku, ktorý priniesol do Stupavy výrobu habánskej keramiky.

Na záver nášho týždňa sme s deťmi vyniesli Morenu ako symbol zimy a smrti. Zároveň sme si pri Stupavskom potoku zaspievali ľudové piesne. Vyšlo slniečko a už teraz sa tešíme na krásnu a pestrú pani JAR.

Anna Jánošová, foto: autorka

MALÉ RUKY, VEĽKÉ SRDCIA: KEĎ SA PODNIKAVOSŤ DETÍ SPOJÍ S POMOCOU

V mesiacoch január až marec sa na našej základnej škole konal jedinečný vzdelávací projekt Tašky pre Tamariku – Podnikáme srdcom, pomáhame skutkami, ktorý prepojil podnikavosť detí s reálnou pomocou.

ŠKOLSTVO

Projekt realizovala spoločnosť Mea Media, s. r. o., prevádzkovateľ Educentra VEDKO, a finančne ho podporila Slovak Business Agency prostredníctvom dotácie z Ministerstva hospodárstva SR. Viac ako päťdesiat žiakov 4. ročníka pomáhalo Tamarke a jej psíkovi Timovi.

O čo išlo?

Tamarika sa narodila s viacerými vážnymi diagnózami a od prvých mesiacov života podstupuje náročnú liečbu, operácie a intenzívne rehabilitácie. Jej zdravotný stav si vyžaduje pravidelné špecializované terapie, rehabilitačné pobyty a kompenzačné pomôcky, ktoré sú finančne veľmi náročné. Práve preto vzniklo OZ TAMKA – občianske združenie, ktorého cieľom je pomáhať zabezpečovať Tamariku potrebnú zdravotnú starostlivosť, podporovať jej rozvoj a zvyšovať kvalitu jej života. Združenie zároveň šíri povedomie o podpore rodín detí so zdravotným znevýhodnením a o tom, že aj malá pomoc môže priniesť veľkú zmenu.

Zapojenie štvrtákov

Žiaci 4. ročníka si v rámci projektu vytvorili vlastné „mini firmy“. Prešli si celým podnikateľským procesom – od nápadu, plánovania výroby, tvorby dizajnu až po marketing a samotný predaj ručne maľovaných plátenných tašiek. Podpora bola poskytnutá v súlade s európskym rámcom podnikateľských kompetencií EntreComp a prostredníctvom aktivít Národného podnikateľského centra (NPC), ktoré dlhodobo rozvíja podnikavú kultúru už od mladého veku. SBA sa zameriava na podporu pro-

jektov, ktoré posilňujú mäkké zručnosti – kritické myslenie, tímovosť, odolnosť, iniciatívnosť či sebaúvedomenie –, a to u žiakov aj pedagógov.

Odvaha konať

Projekt však nebol len o podnikaní. Jeho silným rozmerom boli empatia a ľudskosť.

Žiaci spoznávali príbeh Tamariky z Bratislavy a jej asistenčného psíka Timo prostredníctvom kníh Timo a Fučivírus a Timo a Hafbolíto. Vyvrcholením bolo osobné stretnutie s Tamarikou a Timom, ktoré deťom umožnilo pochopiť skutočný význam ich úsilia.

Súčasťou programu boli aj zážitkové workshopy zamerané na rozvoj soft skills, ktoré realizovala organizácia Outward Bound Slovakia. Výťažok z predaja putoval do OZ TAMKA, ktoré podporuje Tamariku a jej psíka. Projekt tak prepojil podnikavosť, hodnoty a konkrétnu pomoc do jedného silného príbehu. Educentrum VEDKO prostredníctvom takýchto aktivít potvrdzuje, že budovanie podnikavej generácie sa začína už na základnej škole – a že podnikanie môže mať nielen plán, ale aj srdce.

Zuzana Adamiková, foto: autorka

OCTM

Možno ste si už počas minulej jesene všimli v parku od Novej ulice a pri Šport hoteli bilbord: Olympijské centrum talentovanej mládeže v Stupave. Čo presne sa tu pripravuje?

Na Slovensku existuje systém tzv. centier talentovanej mládeže, ktoré majú pripravovať mladých športovcov na vyššiu výkonnostnú úroveň a tiež vytvárať lepšie podmienky pre budúcich reprezentantov. Olympijské centrum talentovanej mládeže v Stupave má byť jeden z pilotných projektov z takýchto infraštruktúr a to vo väčšom, modernom stvárnení. Žiadateľom o stavebné povolenie je Sport Park Stupava, s. r. o., s podporou Fondu na podporu športu a s odborným garan-

tom Slovenským olympijským a športovým výborom (50 % majetková účasť SOŠV). „Keď všetko pôjde podľa plánu, tak už tento rok by sa mala začať výstavba tohto moderného multifunkčného centra regionálneho významu pre športové a spoločenské podujatia,“ prezradil zástupca investora Dávid Škamla. Prestavbou a rozšírením dosluhujúceho Šport hotelu vznikne ubytovanie a v areáli kom-

plexné zázemie pre športovú prípravu a regeneráciu mládeže a profesionálov. Parametre vybudovaných športovísk budú

spĺňať podmienky pre organizovanie národných a medzinárodných podujatí, ako sú tenis, hádzaná, volejbal, hokejbal, sálový futbal, nohejbal, džudo, zápasenie, karate, florbal, beach volejbal, lezenie.

„Pri uchádzaní sa o konkrétne podujatie najmä medzinárodného formátu sú však podstatné aj iné podmienky ako počet konkrétnych športovísk, infraštruktúra, možnosť ubytovania sa v areáli a v blízkom okolí, stra-

vovacie zariadenia v okolí a podobne,“ pokračoval Dávid Škamla. „Po dokončení tejto fázy projektu si myslím, že môžeme pomýšľať na medzinárodnej úrovni nad

organizáciou podujatí v tenise a bojových športoch, na národnej úrovni sú to aj ďalšie športy, pre ktoré sa vytvorí zázemie v novej modernej športovej hale. Dôraz v nej kladieme na maximálnu multifunkčnosť a nízku energetickú náročnosť. V budúcnosti máme ambíciu rozšírovať areál v rámci danej lokality a prepojiť to s už existujúcim futbalovým areálom v susedstve. Momentálne čakáme na začatie stavebného konania a vydanie stavebného povolenia. Máme už všetky kladné stanoviská od dotknutých orgánov, takže predpokladáme, že SP by mohlo byť vydané a právoplatné na konci apríla. V súčasnosti prebiehajú práce na príprave areálu, demontáži starých zariadení, prebehol plánovaný výrub, aby sme stihli koniec vegetačného obdobia do 28. 2. 2026, a robíme na častiach tenisových kurtov, ktoré išli cez už mestom schválenú oblasť stavebných prác.“

Výstavbou tohto komplexu sa podporí športový turizmus a ekonomické aktivity regiónu a taktiež s podporou Národného akčného plánu sa prepojí zdravie so vzdelávaním.

švo

V ROKU 2025 SME VYTRIEDILI VIAC AKO 42 % ODPADU

Triedime viac. V roku 2025 dosiahla miera vytriedenia v Stupave historicky najvyššiu hodnotu: 42,26 %.

SAMOSPRÁVA

V porovnaní s rokom 2024, keď bola úroveň triedenia 36,01 %, ide o výrazné zlepšenie a nárast o viac než 6 percentuálnych bodov. Obyvatelia Stupavy odovzdali v roku 2025 spolu približne 6 108 ton odpadu, z toho 2 581 ton bol vytriedený odpad.

Viac papiera, dreva aj bioodpadu

Triedené zložky odpadu predstavujú medziročný nárast približne o 19 % v porovnaní s rokom 2024. Najväčší posun sa prejavil pri zbere dreva – nárast

z 30 t na 219 t je spôsobený efektívnejším nakladaním s objemným odpadom – najmä nábytkom v zbernom dvore, ktorý sa rozoberá a následne je podľa možností odovzdávaný na ďalšie zhodnotenie.

Významný prírastok zaznamenal biologicky rozložiteľný odpad, ktorého množstvo narástlo zo 799 ton (2024) na 1 016 ton v roku 2025, teda nárast o 21 %. V domácnostiach aj v zbernom dvore občania odovzdali tiež viac papiera, z 293 t je nárast na 321 t (9,6 % nárast). Výrazne lepšie sme triedili aj viacrstvé kombinované materiály na báze lepenky (napríklad tetrapaky), kde je nárast zo 420 kg na 1 290 kg (67 %). Mierny nárast sme zaznamenali

aj pri zbere jedlých olejov a tukov (8 %). Zlepšenie vidieť aj pri šatstve (nárast 30 %) a kuchynskom bioodpade (nárast 15 %).

Oproti roku 2024 sme však vytriedili menej plastov, kovov či kovových obalov a v zbernom dvore bolo odovzdané menej odpadovej elektroniky, batérií, akumulátorov či žiariviek.

Menej zmesového odpadu – nižší poplatok za skládku

Mesto Stupava dlhodobo znižuje aj množstvo zmesového komunálneho odpadu. Z hrubého pohľadu kleslo jeho množstvo z približne 3 160 ton v roku 2024 na 3 072 ton v roku 2025, pričom tento trend ukazuje postupný presun odpadu z nádob na komunálny odpad do kontajnerov na triedenie.

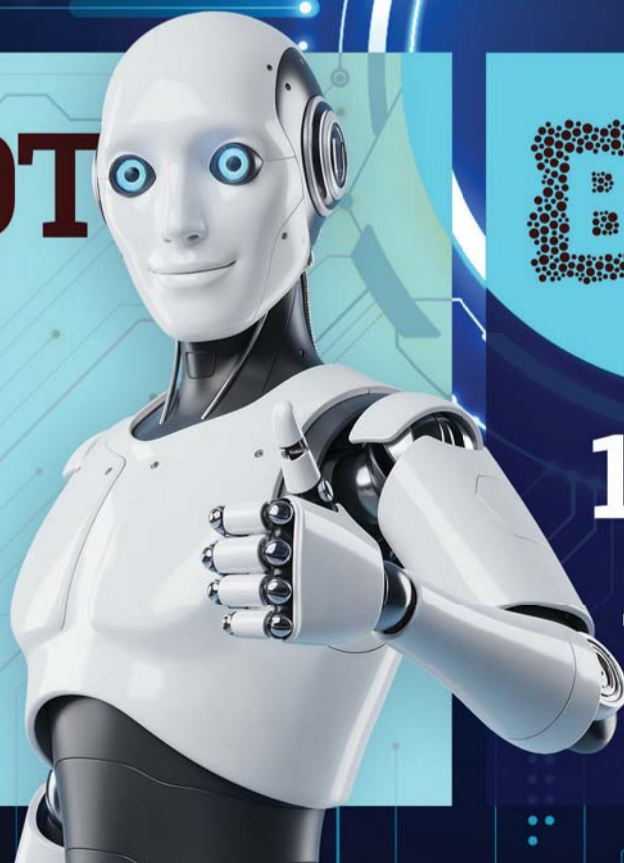
Vďaka tomuto zlepšeniu sa Stupava dostala do lepšej kategórie podľa systému Enviroföndu, a teda by mohla platiť nižší poplatok za skládkovanie. Kým v roku 2024 bola Stupava na úrovni 36,01 % a platila vyššiu sadzbu 22 eur/t, nová úroveň nad hranicou 40 % znamená pokles o niekoľko eur na tonu odpadu. Napriek efektívnejšiemu triedeniu však obyvatelia nemusia pocítiť priamu finančnú úľavu. Od začiatku roku 2027 vstupuje do platnosti zákon o biologicko-mechanickej úprave zmesového komunálneho odpadu, ktorý zvyšuje náklady na spracovanie odpadu pred uložením na skládku. Nový systém sa bude týkať všetkých miest a obcí na Slovensku, takže časť úspor zo zníženého poplatku za skládkovanie sa pravdepodobne vykompenzuje povinnou úpravou odpadu.

pie

AI & ROBOT EXPO

Sci-Fi realita alebo dotyk budúcnosti?

Zažite tu oboje.

BORY
MALL

17. - 18.
Apríl

Vstup voľný

V Bernolákove vzniká unikátny kampus bioenergetiky a krajiny tvorby

Moderný vzdelávací kampus, ktorý má ambíciu stať sa jedným z kľúčových centier odborného vzdelávania v oblasti poľnohospodárstva, krajiny tvorby, bioenergetiky, životného prostredia a prírodných vied na Slovensku. Bratislavský samosprávny kraj (BSK) tu pripravuje integrovaný areál postavený na princípoch SMART školy, úzko prepojený s praxou, výskumom a potrebami trhu práce.

Juraj Droba,
predseda BSK

Kampus spojí odborné vzdelávanie, modernú infraštruktúru a partnerstvá so zamestnávateľmi a s odbornými inštitúciami. Projekt je koncipovaný ako dlhodobé systémové riešenie nedostatku kvalifikovaných odborníkov v oblasti pôdohospodárstva, energetiky a environmentálnych profesií – nielen pre Bratislavský kraj, ale pre celé Slovensko.

Moderná infraštruktúra postavená na princípoch SMART školy

BSK v rámci projektu zabezpečí výstavbu konkurencieschopnej a energeticky efektív-

nej infraštruktúry pre obe zapojené školy, vznik špecializovaných odborných a cvičných pracovísk pre bioenergetiku, poľnohospodárstvo a krajiny tvorbu, ako aj vytvorenie atraktívnej a na prax orientovanej ponuky študijných programov v úzkej spolupráci s partnermi. Súčasťou zámeru je aj infraštruktúra využiteľná pre projektových partnerov a vznik kvalitných verejných priestorov s dôrazom na bezbariérovosť, zelené opatrenia a napojenie na verejnú dopravu. Do projektu sú zapojení významní partneri z praxe a verejného sektora, medzi nimi Republiková únia zamestnávateľov, Slovenská poľnohospodárska a potravinárska komora, Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR a Štátny inštitút odborného vzdelávania.

Aktuálne sú dokončené odborné učebne pre Strednú odbornú školu záhradnícku, jedáleň, spoločenská sála, ako aj rekonštrukcia internátu. Nasledovať bude energetická obnova budovy. Samosprávny kraj podal žiadosť o nenávratný finančný príspevok, ktorej súčasťou je aj modernizácia bioenergetickej učebne. V prvom štvrtroku 2026 sa predpokladá získanie stavebného povolenia na vybudovanie špecializovanej bioenergetickej učebne a v druhom štvrtroku 2026 je

plánovaný začiatok verejného obstarávania na zhotoviteľa stavebných prác. Všetky práce na kampuse by mali byť dokončené v septembri 2028.

Študijné odbory

Študijné odbory v rámci kampusu budú tvoriť ucelený a navzájom prepojený systém

odborného vzdelávania. Učňovské aj maturitné štúdium v oblasti záhradníctva bude postupne transformované na širšie poňaté krajiny tvorby, s dôrazom na správu krajiny, zeleň v sídlach, vodozadržné opatrenia a adaptáciu na zmenu klímy, pričom práve krajiny tvorba sa stane jedným z hlavných

Odborná učebňa

odborných pilierov kampusu. Bioenergetika ako kľúčový a unikátny odbor sa posunie od čisto odborného vzdelávania smerom k aplikovanému výskumu a bude úzko prepojená s oblasťou obnoviteľných zdrojov energie, využitím biomasy a energetickými systémami viazanými na poľnohospodárstvo. Výučba v oblasti poľnohospodárstva a poľnohospodárskych technológií sa zameria na rastlinnú výrobu, poľnohospodárske stroje, technológie a prevádzkové systémy tak, aby reflektovala potreby modernej a technologicky vyspelej poľnohospodárskej praxe.

Pokračovať bude aj vzdelávanie v oblasti techniky a prevádzky dopravy vrátane logistických činností, so zvažovaným tematickým prepojením na poľnohospodárske a technologické odbory, aby bol tento odbor kompatibilný s celkovým profilom kampusu. Významnou súčasťou ponuky bude aj nová perspektívna špecializácia v oblasti životného prostredia a vodného hospodárstva, zameraná na vodu, krajinné systémy a environmentálnu ochranu, podporená modernou a adekvátnou infraštruktúrou.

Vizualizácia odbornej učebne

Školský internát

VRÁŤME KNIHY

DO ŠKÔL

SÚŤAŽ
do 15. 4. 2026

Prečítaj
knihu a vyhraj
super ceny

www.vratmeknihydoskol.sk

POZVÁNKA PRE SENIOROV

Vylákalo vás slniečko do ulíc?
Na prechádzku v parku? Pridajte sa k svojim rovesníčkam a spolu niečo vymyslíme.

„M arcové stretnutie, kde sme pripravovali veľkonočnú výzdobu, dopadlo výborne. Príjemné priestory ekocentra privítali okolo 20 členiek klubu SJD Jednota a tiež ZO SZTP a, samozrejme, aj neorganizovaných žien, ktoré sa pustili hneď do tvorenia,“ prezradila vedúca klubu Pohoda, Elena Jadudová.

„Bolo to vlastne aj cvičenie jemnej moto-

riky. Ženy maľovali vajčká, nalepovali ozdoby, tvarovali krepový papier. Už teraz sa tešíme na ďalšie stretnutie, opäť vo štvrtok 16. apríla od 15.00 – 17.00 hod.“ pokračuje.

„Pripravíme si nové jarné témy a strávime spolu príjemný čas,“ doplnila predsedníčka OZ SZTP Oľga Stankovská.

sn, foto: švo

PROGRAM

APRÍL 2026

OD APRÍLA VSTUPUJEME DO HLAVNEJ SEZÓNY
A ROZŠÍRENÉ SÚ AJ OTVÁRACIE HODINY.
STREDA: 10.00 – 18.00
ŠTVRTOK/PIATOK: 14.00 – 18.00
SOBOTA: 10.00 – 18.00

Sobota 4. apríl 2026

Rodinný deň v parku

11.00 Nenechajte si ujsť deň v Malom parku. Požičiame vám knihy, spoločenské hry aj športové náčinie a vy u nás môžete stráviť príjemné chvíle na pikniku či prechádzke.

Sobota 11. apríl 2026

Jarné tvorivé dielne

11.00 Spoločne si vyrobíme jarné výzdoby, ktoré vám budú spríjemňovať snežné dni doma či v záhrade.

Dedičstvo socializmu vo verejnom priestore

14.00 Komentovaná prechádzka/Nevídaná Stupava

V rámci Dňa kultúrneho dedičstva sa zameriame na umenie vo verejnom priestore Stupavy z rokov 1948 – 1989. Obzrieme si sochy, mozaiky a reliéfy, priblížime si ich vznik, autorov aj súčasný stav.

Vstup je voľný, miesto stretnutia ulica Janka Kráľová č. 5. Pomôže nám, ak sa prihlásite na ekocentrum@stupava.sk.

Rozprávková Veľká noc

od 15.00 do 18.00 MKIC Stupava/ZUŠ Stupava

Deti sa už tradične môžu tešiť na stretnutie s rozprávkovými postavičkami a zábavné súťaže.

Podujatie organizuje MKIC Stupava, vstup je voľný.

Jarné tvorivé dielne

od 15.00 do 17.00 Ekocentrum Stupava

Keď prejdete rozprávkovým svetom, môžete sa pridať na jarné tvorivé dielne v ekocentre.

Lubka a Kovovlad

17.00 Divadelný svet

Rozprávkové divadlo na motívy rozprávky Lubka a Kovovlad zo zbierky slovenského zberateľa rozprávok Pavla Dobšinského.

Sobota 18. apríl 2026

Slávnostné otvorenie Kaštieľskeho parku

Počas dňa vás čakajú komentované prehliadky, panelová diskusia v ekocentre aj prezentácie o Kaštieľskom parku. Presný program sledujte na stránkach Bratislavského samosprávneho kraja.

Vybrané štvrtky od 15.00 do 17.00 Seniorské popoludnia

Čakajú nás prechádzky, karty a spoločenské hry, ručné práce, tvorivé ateliéry, práce v záhrade aj debaty pri káve. Seniorské popoludnia pripravujeme v spolupráci s Klubom seniorov Pohoda, Jednotou dôchodcov ZO Stupava a so Slovenským zväzom telesne postihnutých ZO Stupava.

SVETOVÝ DEŇ ZEME

Sobota 25. apríl 2026

Brigáda na Vrchnej hore

10.00 Združenie BROZ

Vrchná hora patrí medzi unikátne, no ohrozené klenoty stupavskej prírody. Tunajšie výslnné lúky a kroviská ukrývajú vzácne poklady - orchidey, kosatce či jaseneček biely. Vydáme sa na brigádu aj spoznávanie tohto vzácneho územia.

Stretneme sa o 10.00 hod. pri Kaplnke sv. Urbana na križovatke ulíc Mariánská/Na Vrchnú horu v Stupave.

Superpotravy z prírody

10.30 Ochutnávka a workshop

Pochutnáme si na rôznych rastlinných nátiarkach, nápojoch, jedlách či čajoch. Povieme si, aké poklady vieme nájsť pri prechádzke prírodou, a naučíme sa, ako ich používať.

Pre tých, ktorí si chcú odniesť domov suvenír, bude pripravená výroba bylinkovej soli. Ak si chcete soľ vyrábať, prihláste sa mailom na ekocentrum@stupava.sk, príspevok je 3 €.

Misia Modrá planéta

od 14.00 do 17.00 Stanovišťová hra v teréne

Vyrazíme spolu na záchrannú misiu a naučíme sa niečo o zvieratách, splníme detektívne úlohy a tí, čo misiu úspešne dokončia, si odnesú malú odmenu. Na výpravu sa môžete vydať od 14.00 do 17.00 hod. z ekocentra alebo Makovic.

Hra je vhodná pre deti od 5 rokov s rodičmi alebo väčšie samostatne podľa uváženia rodiča.

Susedské sadenie

15.00 Výsadba a workshop

Bude sa sadiť! Pod'ete sa potešiť s nami a užiť si tú najkrajšiu časť práce v záhonoch. Postaráme sa o nové kvety a bylinky v skleníku aj vo vyvýšených záhonoch. Popri výsadbe sa dozvieme, čo a prečo sadíme a aký má daná rastlina prospech pre človeka či prírodu. Ak sa nahlásite ako brigádnik, postaráme sa aj o malé občerstvenie - ekocentrum@stupava.sk.

Aktivita sa môže uskutočniť vďaka podpore grantového programu Zelené oázy, ktorý realizuje Nadácia Ekopolis a SLOVNAFT, a. s.

Krst kompostéra

16.30

Spoločne s Verejnoprospešnými službami Stupava uvedieme do života a pokrstíme naše nové kompostové stojisko.

Pestovateľský krúžok Od semiačka k úrode

Pre deti od 6 rokov. Stretávať sa budeme každú stredu o 16.00 hod. od 8. 4. 2026 do 13. 5. 2026. Budeme využívať záhony pri ekocentre, vypestujeme si zo semienka vlastnú zeleninu, budeme vidieť, ako rastie sadenička, posvietime si aj na škodcov. Na záver si spravíme záhradnú párty s dobrotami, ktoré si vypestujeme.

Spolu 6 stretnutí, cena za krúžok vrátane materiálu, pomôcok a lektorského vedenia je 48 €. Prihlasovanie na e-mailovej adrese ekocentrum@stupava.sk.

Prírodovedný krúžok Tajomstvá živočíšnej ríše

Chcés vedieť, prečo dinosaury vládli svetu a ako je možné, že niektoré zvieratá dnes prežívajú aj v tých najextremnejších podmienkach? Ak áno, pridaj sa na náš prírodovedný krúžok. Čakajú nás tajomstvá živočíšnej ríše a cesta časom - od vlády obrovských plazov až po dnešných majstrov prežitia.

Pre deti od 6 rokov s prírodovedkyňou, lektorkou ZOO Natáliou Lipovou. Bude vedený hrovou formou. Piatky od 10. 4. do 22. 5. 2026 o 16.00 hod. (okrem sviatku 1. 5.). Cena za 6 stretnutí vrátane materiálu, pomôcok a lektorského vedenia je 48 €. Prihlasovanie na ekocentrum@stupava.sk.

Cafe
PRÍRODA

Miesto, kde si môžete s knihou alebo kávou v ručke vychutnať pokoj Malého parku. U nás si môžete požičať časopisy, spoločenské hry alebo športové vybavenie.

Otváracie hodiny v hlavnej sezóne: Od apríla vstupujeme do hlavnej sezóny a rozšírené sú aj otváracie hodiny. Streda: 10.00 – 18.00, štvrtok/piatok: 14.00 – 18.00, sobota: 10.00 – 18.00. Kontakt: Ekocentrum Stupava, Hlavná 9 C, 900 31 Stupava – vchod do parku oproti Mestskému úradu, e-mail: ekocentrum@stupava.sk, telefónne číslo: +421 917 760 559, +421 948 154 529, @ekocentrumstupava. Projekt spolufinancovaný Európskou úniou z Európskeho fondu rozvoja (ERDF) v rámci Programu spolupráce Interreg V A SK AT. Vstup na podujatia bez uvedenej ceny je voľný. Na podujatiach môže byť vyhotovovaný video alebo fotografický záznam. Svojou účasťou dávate organizátorovi súhlas s jeho vyhotovením.

Organizátor

Partneri

STUPAVA

VPS STUPAVA
Staráme sa o Stupavu

Interreg
Slovakia-Austria
European Regional Development Fund

BYLINKY

REPÍK LEKÁRSKY

Jeho latinský názov je *Agrimonia eupatoria*. Aké vám napadne najčastejšie využitie repíka? Na žĺčník a trávenie, umývanie a kloktanie – hovorí sa, že králi sa repíku klaňajú.

Ľudové názvy tejto nenápadnej bylinky, ktorú prezrádzajú v tráve pod lesom a na lúčkach malé žlté kvietky, sú repík, repiček, starček, konopínek, útrobník, boží bič. Repík je vytrvalá bylina, ktorá môže narásť až do výšky 1 m. Rozšírená je v miernom pásme severnej pologule. Guľaté plody rastliny sú pokryté mäkkými chlpkami, ktoré sa prichytávajú na akékoľvek zviera alebo osobu, s ktorou rastlina príde do styku. U nás často rastie v záhradách ako burina. Zbiera sa vrchná časť kvitnúcej vňate (kvitnúce vrcholky), ktorá sa následne suší. Jej účinné látky sú triesloviny katechínového typu (4 až 10 %), flavonoidy (kvercitrín, kaempferol, luteolín, apigenín a ich glykozidy), cholín, kyselina nikotínová, kyselina citrónová, silice (asi 0,2 %).

Účinky

Repík podporuje normálne trávenie, fungovanie žĺčníka a normálnu činnosť pečene, stimuluje tvorbu žalúdočných štiav a žlče. Podporuje normálnu funkciu močovej sústavy a vylučovanie. Prispieva k normálnej funkcii horných dýchacích ciest a k podpore imunity. Podporuje normálny stav pokožky, používa sa zvonka ako obklad alebo kúpeľ. Je vhodný aj ako kloktadlo v krku a v ústach. Bez výraznejších rizík. Pri vyšších dávkach užívaných vnútorne môže dôjsť k zápche: 1,5 až 4 g, na podporu trávenia stačia dávky okolo 1,5 g 3 × denne ako odvar alebo nálev. Zvonku ako odvar z 3 až 10 g vňate na 250 ml vody. V stredoveku bol repík špeciálne odporúčaný pri zraneniach spôsobených mušketa.

Sušenie

V júni až septembri zbierame vňat, ktorú sušíme v tenkých vrstvách alebo v malých zväzoch zavesených na dobre vetranom mieste. Pri väčšom zbere sušíme v sušiarňach vo vrstve do 20 cm pri teplote do 35 °C. Dobře usušená vňat má svetlozelenú farbu.

švo, foto: archív

ZÁHRADA NA JAR

Ak v marci kukučka kuká a bocian klepoce, dočkáme sa teplého leta. Keď chceš mať zemiaky skoro v hrnci, zasad' ich v marci. Slniečko sa usmieva a nás volá záhrada.

PORADENSTVO

Aké sú aktuálne práce v ovocnej záhrade:

- rozmnožovanie drevnatými odrezkami, potápaním (ríbezľa, egreš, josta, vinič),
- dokončenie výsadby ovocných stromov a krov,

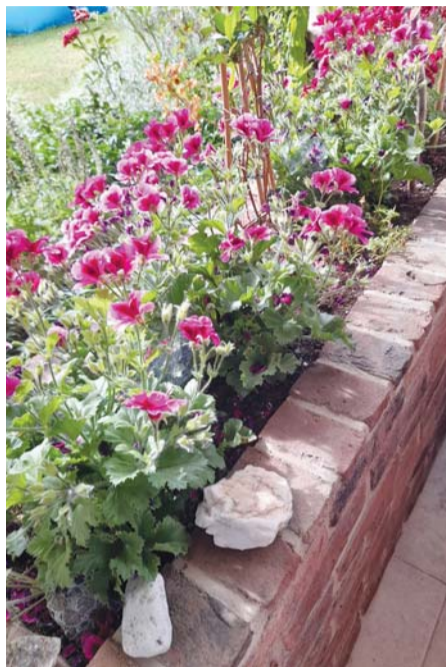
- vykonanie chemickej ochrany proti hubovým chorobám a škodlivému hmyzu, podľa počasia a hlavne priaznivých teplôt urobiť preventívne postreky jadrovín a viniča, pozor na broskyne, marhule a slivky,
- prihnojenie priemyselnými hnojivami – štartovacia dávka,
- dbať o dostatočnú závlahu ovocných drevín,
- kyprenie, odburiňovanie,
- vyčistenie jahôd od suchých listov,
- plytké prekyprenie pôdy v jahodovníku, rastliny zdvihnuté mrazom zatlačiť späť do pôdy,
- prihnojenie jahôd špeciálnym hnojivom.

Okrasná záhrada:

- pokosenie, prevzdušenie trávnik, a dôkladná závlaha trávnik,
- prihnojenie špeciálnym hnojivom a dôkladná závlaha trávnik,
- zakladanie nového trávnik (vhodné v apríli – výsevom, položením kobercového trávnik),
- prekyprenie záhonov 2-ročných rastlín a trvaliek,

- výsevy nenáročných druhov letničiek a tráv,
- výsadba okrasných drevín,
- rozmnožovanie trvaliek delením trsov,
- koncom marca premiestnenie otužilejších rastlín v nádobách von,
- skontrolovanie zdravotného stavu rastlín, odstránenie poškodených,

- suchých, polámaných, odumretých výhonkov,
- skrátenie starých výhonkov o 1/3 (napr. ibištek, fuksia), odstránenie odkvitnutých kvetov narcisov, modríc, scíl a snežienok pre lepší vývoj cibúľ,
- ošetrovanie záhradného jazierka.

Zeleninová záhrada:

- vysiatie hrachu, reďkovky a cukrovej kukurice priamo na záhony,
- v druhej dekáde marca je možné vysiat mrkvu, petržlen, cibuľku, hrach, jarný cesnak a cviklu do voľnej pôdy,
- do konca marca sa seje semeno pre plantu neskorého zelá, hlavne krajojové,
- vysiat do rašelinových zakoreňovačov uhorky, melóny, tekvice, na prirýchlenie v parenisku,
- do pareniska, skleníka alebo pod fóliové kryty vysadiť papriku, rajčiny, baklažány, skorý kaleráb, šalát,

PZ Stupava-Mást

VIII. ročník

POLOVNÍCTVO MÁ ZMYSEL

ČISTÝ REVÍR = ČISTÁ PRÍRODA

28. marec 2026 od 9.00 hod.

Poľovnícke združenie Stupava-Mást v spolupráci Mestom Stupava, Urbárskym spoločenstvom Mást, a Slovenským zväzom záhradkárov Stupava pozýva členov, nadšencov poľovníctva a priateľov prírody na upratovaciu akciu

Čistý revír = čistá príroda

v sobotu 28. marca 2026. Zraz účastníkov bude o 9.00 hod. pri Stupavskej Hodovni - bočný vchod od Kultúrneho domu (Borónové).

Po ukončení akcie sa bude zúčastneným podávať poľovnícky guláš z diviny od 13.00 hod. v Stupavskej Hodovni. Tešíme sa na stretnutie a spoluprácu s Vami.

Poľovníctvu a lovu zdar!

Pridajte sa k nám!

- začiatkom apríla vysadiť z dôvodu využitia jarnej vlhky skoré zemiaky, karfiol, kapustu, kaleráb do voľnej pôdy,
- pripraviť záhony na sejbu alebo výsadbu teplomilných zelenín – fazule, papriky, rajčín, uhoriek, aspoň 10 – 14 dní pred samotnou sejbou či výsadbou, aby pôda dostatočne uľahla,
- okopávanie cesnaku, cibulky,
- dôkladné ničenie buriny (pupenec, hviezdička, púpava),
- dostatočná závlaha,
- zber prvej tohtoročnej úrody šalátu, redkoviek, cibulky.

Vlado Havránek, foto: švo

AKO A KEDY STRIHAŤ OVOCNÉ STROMY

Základná organizácia záhradkárov v Stupave zorganizovala odbornú prednášku s praktickými ukázkami jarného strihania ovocných stromov.

PORADENSTVO

V záhrade stupavskej fary zasadili naši záhradkári ešte minulú jeseň zopár mladých stromčekov a vytvorili si tak miesto na ďalšie stretávanie sa a vzdelávanie. „Už po niekoľký raz sme k nám pozvali naslovovzatého odborníka Ing. Eduarda Jakubeka, predsedu Slovenského zväzu záhradkárov, aby sa s nami podielil o svoje skúsenosti,“ prezradil predseda ZO 6-19 Stupava Vladimír Havránek. V záhrade sa po dve februárové soboty stretlo okolo 90 záhradkárov so záujmom vypočuť si cenné rady.

„Teraz na jar môžeme ozdravným strihaním upravovať len broskyne a moruše,“ potvrdil Eduard Jakubek. „Upravovací rez nesmieme robiť na ovocných stromoch od augusta do apríla, mája. Pokiaľ by sme tieto dlhé konáre – hovoríme im biče – v tomto období zrezali, tak by sa nám rozdvíjili a opäť išli hore iba ako listové. My však pre úrodu potrebujeme kvety. Naopak, v mesiacoch máj a jún môžeme skracať všetko, čo uznáme za vhodné. Všetky nové zelené konáre striháme a tvarujeme. Chcel by som pochváliť stupavských záhradkárov, že úspešne propagujú našu prácu a rozvíjajú záujem o záhradkárčenie.“

Eva Švoňavová, foto: autorka

VEĽKONOČNÝ REMESELNÝ DVOR

28.3.2026 OBECNÝ DOM V MÁSTE
MÁSTSKY REMESLNÝ DVŮR
10.00 - 17.00 H

TRADIČNÉ REMESLÁ • REMESLNÉ STÁNKY

Účastou na tomto podujatí vyjadrujete súhlas s fotografovaním a nahrávaním videozáznamov, ktoré môžu byť následne použité v promóčných materiáloch, publikáciách alebo na sociálnych sieťach spojených s organizátorom.

MESTO STUPAVA

STUPAVA

MKICStupava

www.mkic.sk

02/65 93 43 12

AKO ZNÍŽIŤ ODPAD V KUCHYNI TIPY Z EKOTOČKY

Udržateľná kuchyňa nie je o tom, čo „by si mala“. Je o tom, čo dáva **zmysel tebe**.

Kuchyňa je **srdce** domácnosti. A keď sa staráme o ňu, **staráme sa aj o seba**.

- 1 Nakupuj s rozumom a zoznamom :D
- 2 Pred nákupom si urob audit chladničky.
- 3 Zvyšky? Super! Máš polotovary na ďalšie jedlo :)
- 4 Vlastné nádoby = malý zázrak.
- 5 Skladuj múdro, vydrží to dlhšie.

www.ekotocka.sk
Hlavná 30, Stupava

POCHOVÁVANIE BASY

Tradičnú ľudovú zábavu PAPUČÁK zorganizovalo aj v tomto roku MKIC. Účastníkom tohto podujatia zaspievali v plnej sále kultúrneho domu ženský spevácky zbor Nevädza a Daniela Magátová, do tanca im hrala Záhorienka.

KULTÚRA

V utorok pred Popolcovou stredou sme tak pochovaním basy ukončili obdobie plesov a zábav spojené najmä s muzikou a tancovaním. Ešte pred začiatkom pôstu, počas ktorého sa už nesmie tancovať, sme symbolicky pochovali basu. Bol to humorný vrchol večera. Mali sme „kňaza“, „miništrantov“ aj „plačky“. Zábava počas Papučáku bola plná tanca, veselosti a smiechu. Niektoré masky vyzerali naozaj ako živé strašidlá. Fašiangové obyčaje sú u nás ešte stále živé, napriek tomu, že už sa sprievod ulicami mesta nekoná. **rr, foto: švo**

ŽIVÁ HISTÓRIA OŽIJE NA HRADE DEVÍN – POZÝVA SHŠ URSUS

Skupina historického šermu Ursus zo Stupavy srdečne pozýva všetkých obyvateľov mestečka Stupavy na festival Živá história, ktorý sa uskutoční 9. mája od 10.00 do 18.00 hod. na hrade Devín.

KULTÚRA

P očas celého dňa sa hrad premení na živú kroniku dejín – od praveku až po súčasnosť. Na návštevníkov čaká bohatá atmosféra, ktorú oživia rytieri, remeselníci, trhovníci a hudobníci.

Špeciálne vystúpenie si pre vás pripravili aj Mladé medvede – krúžok skupiny historického šermu, ktorého členovia sú deti

zo Stupavy a okolia. Trénujú dvakrát týždenne na ZŠ kpt. Jána Nálepku a takéto festivaly sú pre ne výnimočnou príležitosťou predviesť svoje zručnosti verejnosti. Nenechajte si ujsť krásny májový víkend na hrade Devín – je to len 20 minút autom od Stupavy!

Podujatie vzniká v spolupráci s Múzeom mesta Bratislavy.

rr, foto: SHŠ Ursus/Barbara Debrecká

KONCERT KU DŇU UČITEĽOV ZUŠ V STUPAVE

31. MAREC 2026
17:00
KONCERTNÁ SÁLA
ZUŠ

**Živá história
na hrade Devín**
9. 5. 2026 10:00 - 18:00

STUPAVA
Mediálny partner: STUPAVSKÉ NOVINY

KLIMATICKÁ DIAGNÓZA FEBRUÁRA 2026

Február 2026 patril v celosvetovom meradle k mimoriadne teplým mesiacom.

ZAÚJÍMAVOSTI

Podľa služby Copernicus išlo o piaty najteplejší február v histórii meraní a priemerná globálna teplota vzduchu dosiahla 13,26 °C, teda o 0,53 °C viac, než je priemer rokov 1991 až 2020. Zároveň bola rozloha morského ľadu v Arktíde približne o päť percent nižšia, ako je dlhodobý priemer. V Európe sa však tento teplý globálny signál takmer vôbec neprejavil. Práve naopak, kontinent a zvlášť stredná Európa zažili skôr sériu pomerne výrazných vpádov arktického vzduchu. Zatiaľ čo západná a južná Európa zápasili s výdatnými zrážkami, búrkami a rozsiahlymi povodňami (Francúzsko a Španielsko), stredná a zvlášť severovýchodná Európa zostávali pod vplyvom studeného arktického vzduchu.

Prudké kolísanie teplôt

Za týmto nepokojným počasím stálo viacero mechanizmov. Dôležitú úlohu zohral výrazný teplotný rozdiel nad severným Atlantikom, ktorý podporoval vznik hlbokých a rozsiahlych atlantických cyklón smerujúcich do Európy. To umožnilo, aby sa studený arktický vzduch dostával hlbšie do miernych zemepisných šírok a aby sa nad Európou rýchlo striedali vpády chladu, hlboké nízke aj náhle oteplenia. Výsledkom bola zima, ktorá sa nesprávala ako súvislé chladné obdobie, ale skôr ako sled krátkych a veľmi rozdielných epizód.

Snehové prekvapenie

Aj keď bol február podľa dlhodobých priemerov ako teplotne normálny až nadnormálny, v detailoch bol na Slovensku mimoriadne pestrý. Zatiaľ čo prvá polovica mesiaca bola pomerne teplá, v priebehu nedele 15. februára sa citelne ochladilo a studený vzduch prenikol aj do nížin a priniesol situácie, ktoré sa v posledných rokoch neobávajú často. K 19. februáru ležalo päť centimetrov snehu nielen v Dudinciach, ale aj v Trebišove. V Stupave sme sneženie mali 16. februára, keď bolo v noci -3,3 °C, a snežilo tiež 19. a 20. februára. Najchladnejšia stupavská nočná teplota bola -4 °C v sobotu 21. februára. Výraznejší prírastok nového snehu bol napríklad na stanici Bratislava-Kolíba, kde napadlo 16 až 17 centimetrov snehu, a zo snehu sa tešili lyžiari a bežkári aj na Pezinskej Babe. Čerstvý severozápadný vietor ešte zvýraznil pocit chladu a miestami zrazil pocitovú teplotu k hodnote okolo mínus desať stupňov. V priebehu jediného mesiaca sa teda na Slovensku vystriedali takmer plnohodnotné zimné podmienky aj veľmi skorý náznak jari.

Aké boli zrážky

Podobne rozkolísané boli aj zrážky. V niektorých častiach krajiny bol február suchý, inde výrazne vlhší. Najvýraznejší zlom prišiel na

samom konci mesiaca. V období od 27. februára do 1. marca sa nad Európou vytvorila typická blokujúca tlaková výš, takzvaný omega blok. Dýzové prúdenie sa vytlačilo severnejšie a nad strednú Európu sa nasunul teplý vzduch od juhozápadu. V takomto usporiadaní vzduch vo výške klesá, otepluje sa a zároveň sa rozpadáva oblačnosť. Preto sa hovorí aj o tepelnej kupole. Práve tento mechanizmus spôsobil prudké oteplenie, ktoré bolo na Slovensku najvýraznejšie najmä vo vyšších polohách. V Stupave pršalo len 3. 11. a 23. februára, čo znamená, že okrem snehu, ktorý priniesol vlahu, to bol na zrážky skúpy mesiac.

Teplotné rekordy

Dňa 28. februára padli viaceré rekordy maximálnej teploty. Na Lomnickom štíte vystúpila teplota na 3,1 °C, čo je na koniec februára mimoriadne vzácny jav. Podľa údajov SHMÚ sa od roku 1951 takáto kladná teplota na tomto observatóriu vyskytla v tomto termíne len v rokoch 1994 a 1961. Nezvyčajne teplo bolo aj na Štrbskom Plese, kde namerali 11,8 °C. V Stupave sme mali 14. februára cez obed 9,6 °C a v noci 6,6 °C. Na konci mesiaca tiež skočila teplota vysoko na 10,2 °C a 28. februára dokonca na 12,7 °C. Tento jav sa označuje ako termická „homogenizácia“ a dobre ukazuje, aký silný bol prílev teplého vzduchu nad celé územie krajiny. Stabilné a slnečné počasie na konci mesiaca však zároveň podporovalo výrazné nočné vychladnutie v dolinách a kotlinách. Aj preto sa na niektorých miestach objavili veľké rozdiely medzi rannými minimami a popoludňajšími maximami.

To znamená, že záver februára priniesol skorý príchod jari. V Alpách a Karpatoch sa zrýchlilo topenie snehu a na juhozápade Slovenska už začiatkom marca družicové snímky naznačovali prebúdzanie vegetácie. Práve tu sa však ukazuje aj praktický problém takéhoto vývoja. Takzvaná „falošná“ jar môže rastliny prebudiť príliš skoro, a ak potom

KNÍŽNÝ TIP

COCO MELLORS: BLUE SISTERS

Prečítajte si román o sestrách, ktoré boli vždy výnimočné a zároveň veľmi odlišné. Pôvodne

boli štyri. Jedna z nich však nečakane zomrela a zvyšné tri sa rok po jej smrti vracajú do New Yorku, aby zabránili predaju bytu, v ktorom spolu vyrástli. Prvorodená Avery je úspešnou

a nekompromisnou právničkou, ktorá sa so svojou manželkou usadila v Londýne. Bonnie zas bývala boxerskou šampiónkou, ale po združení konci kariéry sa zamestnala ako vyhadzovačka v Los Angeles. Najmladšia Lucky je vzdorovitá modelka, ktorej sa život plný večierkov a drog v centre Paríža vymyká spod kontroly. Tragická smrť ich milovanej sestry Nicky otriasla životom celej rodiny a teraz nastal čas, aby sa vrátili nielen k sebe, ale aj k dávny traumám a tajomstvám, pretože iba tak môžu znovu objaviť pravú podstatu svojho sesterstva. Spisovateľka Coco Mellors sa po mimoriadne úspešnom debute Cleopatra & Frankenstein vracia s románom o nedozretých dopadoch prehnanej ambícií, žiaľu a závislosti na rodinné vzťahy.

Michaela Víchová, MK Ruda Morica

príde ďalší vpád studeného vzduchu, ovocné stromy aj poľné kultúry sa stávajú zraniteľnejšími. Február 2026 preto nie je zaujímavý len ako meteorologická kuriozita, ale aj ako ukážka toho, ako dnes funguje počasie v otepľujúcej sa klíme: priemery hovoria iba časť príbehu, kým skutočný dopad často určujú rýchle zmeny a extrémny, ich načasovanie a priestorový výskyt. A práve to robí súčasné zimy v strednej Európe čoraz menej predvídateľnými.

Jozef Pecho, v Stupave teploty zaznamenala:

Zlatica Obadalová, foto: švo

S NAMI UVIDÍTE ROZDIEL

Zľava
30%
na multifokálne
okuliare

Objednanie na vyšetrenie
0948 018 804 alebo

**Vyšetrenie zraku
zadarmo**
(pri kúpe okuliarov)

OPTICKÉ **CENTRUM**

Optické centrum Evergreen, Hlavná 15, Stupava

Zľava
50%
na dioptrické
rámy a slnečné
okuliare

Všeobecná zdravotná poisťovňa | Dôvera | Union

DOLCE & GABBANA

EMPORIO ARMANI

MICHAEL KORS

OAKLEY

Persol

Ray-Ban

VERSACE

VOGUE
eyewear

Uvítanie detí do života

Milí rodičia novonarodených detí,
tradične pre vás a vaše deti organizujeme slávnosť uvítania detí do života.

Záujemcovia o účasť na obrade uvítania detí do života musia vyplniť prihlášku (podpísanú oboma rodičmi) a obratom ju poslať e-mailom na monika.vrabelova@stupava.sk alebo zaslať poštou na Mestský úrad Stupava, referát evidencie obyvateľov, Hlavná 1/24, 900 31 Stupava, prípadne osobne odovzdať v podateľni mestského úradu alebo vhodiť do schránky pri vchode do mestského úradu. Prihlášky budú odovzdané do príslušného referátu. Pred samotným konaním obradu záujemcom zašleme pozvánku.

Najbližší obrad sa uskutoční 17. 5. 2026.

Prihlášky pre deti narodené po 1. 3. 2025 je potrebné odovzdať najneskôr 20. 4. 2026.

Podmienka zaradenia medzi záujemcov: trvalý pobyt matky aj dieťaťa v Stupave v deň narodenia dieťaťa (ktorý stále trvá).

Tlačivá nájdete na stránke mesta www.stupava.sk v sekcii **Ako vybaviť/Matrika/Narodenie dieťaťa**, v Stupavských novinách a v podateľni Mestského úradu v Stupave.

Rodičia novonarodených detí môžu prihlášky zasielať aj priebežne počas celého roka, nie je potrebné čakať až na zverejnenie výzvy.

Meno a priezvisko dieťaťa

Narodené dňa

Meno a priezvisko matky dieťaťa

Rodné priezvisko matky

Tel. číslo

Adresa

E-mail

Meno a priezvisko otca dieťaťa

Súhlasím so zverejnením fotografií

Podpis matky

Podpis otca

Prihlášku môžete odovzdať aj osobne v podateľni mestského úradu alebo priamo v príslušnom referáte.

Podmienka zaradenia medzi záujemcov: trvalý pobyt matky aj dieťaťa v Stupave v deň narodenia dieťaťa, ktorý stále trvá!

V prípade akýchkoľvek otázok kontaktujte Moniku Vrabelovú na tel. číslo 02/6020 0917.

Návratku je potrebné poslať na:

MsÚ Stupava, Hlavná 1/24, 900 31 Stupava,
prípadne elektronicky na:
monika.vrabelova@stupava.sk

Týmto udeľujem prevádzkovateľovi – Mesto Stupava, Hlavná 1/24, 900 31 Stupava, IČO: 00 305 081, svoj súhlas so spracúvaním osobných údajov v rozsahu údajov uvedených v prihláške na účel realizácie spoločenských podujatí pre občanov mesta, v tomto prípade Slávnosti privítania do života. Vyhlasujem, že poskytnuté údaje sú aktuálne a pravdivé. Zároveň udeľujem súhlas so spracúvaním osobných údajov na účel informovania o činnosti prevádzkovateľa a jeho aktivitách, na zdokumentovanie rôznych podujatí a následné zverejnenie fotografií a videozáznamov na webovej stránke prevádzkovateľa, sociálnych sieťach a v tlačových správach. Spracúvanie zahŕňa vyhotovovanie fotografií a videozáznamu z podujatia a ich zverejnenie na webovom sídle mesta Stupavy, na sociálnej sieti Facebook (na ktorej si prevádzkovateľ vytvoril profil) a v Stupavských novinách. Informácie o spracúvaní osobných údajov a o voľnom pohybe takýchto údajov (všeobecné nariadenie o ochrane údajov) (ďalej len „GDPR“) podľa čl. 13 nariadenia Európskeho parlamentu a rady (EÚ) 2016/679 z 27. apríla 2016 nájdete na www.stupava.sk a na úradných tabuliach Mestského úradu Stupava. E-mailová adresa na uplatnenie práv je info@osobnyudaj.sk.

Prihláste sa a oslavujte!

Mesto Stupava pozýva jubilantov na spoločné posedenie

Okrúhle narodeniny sú vzácnou príležitosťou stretnúť sa. Ak oslavujete vy alebo váš blízky životné jubileum 75, 80, 85, 90 a viac rokov a chcete ho osláviť spoločne s ostatnými, stačí vypísať našu návratku:

Meno a priezvisko:

Dátum narodenia:

Adresa:

Tel. kontakt:

Kontaktná osoba:

Podpis:

Návratku je potrebné poslať na:

Referát sociálnych vecí MsÚ Stupava, Hlavná 1/24, 900 31 Stupava,
prípadne elektronicky na sona.tomekova@stupava.sk.

Prihlášku môžete vyplniť a odovzdať aj osobne v podateľni mestského úradu alebo priamo v príslušnom referáte.

V prípade akýchkoľvek otázok kontaktujte p. Soňu Tomekovú na tel. čísle 02/6020 0914.

Milí Stupavčania,

ako po minulé roky, aj tento rok chceme spolu s vami osláviť vaše jubileá 75, 80, 85, 90 a viacročné. Vždy bolo pekným zvykom stretnúť sa na posedení pri hudbe, občerstvení a kultúrnom

programe, ktorý pre vás pripravujú deti z folklórneho súboru Stupavjáneek, spevácky súbor Stupavjan a deti zo ZUŠ Stupava. V minulosti sme vás pozývali prostredníctvom pozvánky, ktorú sme vám

zasielali na adresu. Podľa zákona č. 18/2018 Z. z. o ochrane osobných údajov môžeme vaše osobné údaje spracovať len na základe vášho písomného súhlasu.

Vyplnenú prihlášku odovzdajte najneskôr do 15. 9. 2026. Následne vám bude doručená pozvánka na stretnutie jubilantov 2026 s presným dátumom konania.

Tešíme sa na stretnutie s vami!

SPOLKOVÝ ŽIVOT V STUPAVE A JEJ OKOLÍ V MEDZIVOJNOVOM OBDOBÍ (2)

Nový politický a spoločenský kontext po roku 1918 priniesol mnohé zmeny, vďaka ktorým sa spoločenský život na vidieku výrazne transformoval. V medzivojnovom období sa obyvatelia aktívne zapájali do rôznych politických strán a spolkov. Rozšírené boli samovzdelávacie skupiny, spevácke zbory a divadelné súbory, ktoré posilňovali spoločenské väzby a kultúrny život dediny. V Máste vzniklo takisto viacero spolkov, ako napríklad Potravný spolok alebo Okresná jednota Slovenského roľníckeho dorastu.

HISTÓRIA

Potravný spolok

Potravný spolok fungoval ako forma organizácie zásobovania obyvateľstva potravinovými a spotrebnými produktmi. Jeho hlavným zámerom bolo zakladať obchody, kde by sa predávali potraviny a rôzny tovar. Ľudia mohli vstúpiť do spolku za nízke vstupné poplatky, napríklad 20 korún, alebo za kúpu viacerých podielov. Členovia spolku mali benefity, ako napríklad získavanie finančných výhod prostredníctvom 2 – 3 % úrokov z hodnoty ich celoročných nákupov. Ich náklady boli evidované v špeciálnej členskej knižke.

Potravné spolky sa snažili získať predajné priestory alebo si ich prenajímať, prípadne si ich vybudovali. V Máste napríklad postavili vlastné budovy, ktoré zahŕňali obchod, hostinec, kanceláriu, knižnicu, sklad a sálu

s javiskom, ako aj kolkáreň. Od roku 1934 zásobovanie obchodov potravných spolkov/družstiev prevádzkovalo Nákupné ústredie potravných družstiev (NUPOD). V roku 1953 bolo zjednotených 679 dedinských spotrebných družstiev do jednej entity. V roku 1965 sa transformovali na nový typ družstva s názvom Jednota. Pôvodná budova potravného spolku/družstva bola neskôr zbúraná a nahradená novou stavbou. Okrem toho v obci existoval aj Potravnokresťanský spolok, a to v období od roku 1932 do 1945.

Zachoval sa aj Roľnícky dom, ktorý bol postavený v roku 1934.

Roľnícky dom

Článok v Slovenskom denníku opisuje dôležitú udalosť spojenú s oslavou otvorenia Roľníckeho domu v obci Mást, ktoré sa uskutočnilo dňa 1. júla 1934. Tento dom bol postavený v rámci snahy Potravného družstva, ktoré investovalo do jeho výstavby. Pri tejto slávnostnej príležitosti sa konala prehliadka a hodnotenie úspechov, ktoré dosiahlo Potravné družstvo od svojho založenia v roku 1919. Pod vedením dlhoročného predsedu Pavla Polláka, ktorý bol prominentným členom Republikánskej strany, družstvo dosiahlo pozoruhodné výsledky. Zdôrazňovalo sa najmä jeho úsilie

o hospodársky rozvoj obce a širšieho okolia. To sa prejavilo prostredníctvom poskytovania kvalitného osiva pre poľnohospodárov a zabezpečením moderných hospodárskych strojov pre členov družstva.

Okrem hospodárskych aktivít sa družstvo zameriavalo tiež na kultúrnu stránku života v obci. Investovalo do zriadenia knižnice a divadelného javiska, čím prispievalo k obohateniu spoločenského života v Máste. Navyše udržiavalo pravidelný kontakt a priateľské vzťahy s členmi a verejnosťou. Spomínané úspechy umožnili, aby funkcionári družstva pokračovali v ich dôležitej práci so stabilitou a spokojnosťou, pričom zostali oddaní cieľom a hodnotám družstva.

Lesná reforma

Lesná reforma uskutočnená dňa 31. januára 1934 predstavovala pre spolky a obce Lamač, Záhorská Bystrica, Marianka a Mást významný míľnik v ich rozvoji a prosperite. Konkrétny proces znamenal rozšírenie majetku a zvýšenie hospodárskych výnosov týchto spolkov a družstiev prostredníctvom odovzdania lesných pozemkov od dlhoročného veľkostatkára Ľudovíta Károlyiho. Republikánska strana zohrala kľúčovú úlohu v získaní daných pozemkov pre obce, pričom jednotlivci ako poslanec Štefan Blažek a hlavný tajomník Ján Robl významne prispeli k tomuto úspechu. Úrady a úradníci z rôznych inštitúcií zohrali tiež dôležitú úlohu pri realizácii reformy. Večierok po formálnom odovzdaní lesných pozemkov mal za cieľ informovať účastníkov o ďalšom postupe prác. Významné osobnosti, ako doktor Kazár a Pavel Pollák, vyjadrili vďaka rôznym subjektom, ktoré sa podieľali na realizácii reformy. Poslanec Blažek v parlamentnej debata zdôraznil význam a úspech lesnej reformy, zatiaľ čo Ján Malinovský rozšíril diskusiu o historický kontext umožňujúci prijatie kľúčových reformných zákonov. Rozdelenie lesného majetku zohľadnilo aj potreby vojenskej správy, ktorá plánovala vytvoriť strelnicu pre bratislavskú vojenskú posádku. Obce mali možnosť vybrať si najlepšie časti lesa vďaka mierovému prístupu vlastníka a jeho právneho zástupcu. Udalosť bola oceňovaná aj na politickej a spoločenskej úrovni, čo sa odrážalo v odoslaní pozdravných telegramov významným osobnostiam. Celkovým výsledkom bola harmonizácia a prosperita komunity v danej oblasti.

Mátsky sedlácky dvúr

Pri prechode cez Mást stále vidno staré spolkové domy, ktoré tvoria pevný rad pozdĺž hlavnej cesty. Ich fasády sú plynule prepojené a početné brány svedčia

o existencii hospodárskych dvorov, ktoré sa tiahnu za nimi do hĺbky pozemkov. Stupavčania, obyvatelia Mástu a návštevníci z iných miest majú možnosť obdivovať súkromný tradičný „Mátsky sedlácky dvúr“ u Antonína Stankovského, ktorý ho sám vybudoval a zhromaždil predmety, čím vytvoril jedinečné múzeum.

Na prvý pohľad z ulice by sa mohlo zdať, že čas sa tu nezastavil, no ak vkročíte do tohto dvora, zdá sa, že čas sa v skutočnosti spomalil a miestami úplne zastavil.

Hlavná časť domu, ktorú vidno z ulice, bola modernizovaná a upravená na ob-

chodné účely, zatiaľ čo krídlo dvora bolo prerobené na obytný priestor. Na opačnom konci pozemku sa nachádza impozantná, dobre zachovaná stodola. V minulosti by sa mohla každá hospodárska usadlosť v okolí pochváliť stodolou, no dnes je táto stará stodola výnimočná. Postavená je z masívnej lámanej bridlice, zaberá takmer celú šírku pozemku a disponuje dvojítmymi dverami, ktorými sa dalo prejsť aj s vozom. Majiteľ si pri oprave tejto stodoly dal záležať na každom detaile. Na jednej časti strechy použil starú škridlu z iného domu v Stupave, čím jej dodal autentický charakter a patinu. Okolo stodoly bolo tiež nutné vybudovať malý odvodňovací kanál, pretože sa nachádza na miernom svahu a vlhkosť by mohla poškodiť murivo. Dnes sa stodola využíva ako expozícia pre historické vozidlá a poľnohospodárske mechanizmy.

Medzi domom vpredu a stodolou vzadu majiteľ postupne vybudoval ďalšie stavby, ktoré dopĺňajú súčasné využitie hospodárskeho dvora. Murovaná šopa bola premenená na dielňu, kde sa nachádzajú nástroje a materiály potrebné na kováčske a stolárske práce. Na druhej strane pozemku bola postavená voľná replika tradičného domu určeného na bývanie, zatiaľ čo na dolnej časti svahu bola vybudovaná vína pivnica.

Nedaleko stodoly sa nachádza replika hasičského skladišťa, ktoré kedysi stávalo pri vstupe do obce. Dnes slúži ako prístrešok pre historické hasičské vozidlá. Medzi stodolou a hasičským skladištom je priestor venovaný kováčskej dielni s rôznymi nástrojmi a mechanizmami. Celý dvor je plný rôznych historických strojov

a mechanizmov, ktoré sú vystavené pod prístreškami alebo vo voľnom priestore.

Dvor žije najmä počas miestnych sviatkov, keď je otvorený verejnosti a konajú sa tu rôzne podujatia a aktivity. Pravidelne sem chodia takisto školské exkurzie, ktoré ponúkajú žiakom a študentom možnosť spoznať históriu a kultúru minulých čias.

Mátsky potravný spolok v Stupave

Je dôležité zdôrazniť, že koncepcia tejto práce vznikla s ohľadom na dôležitú kontinuitu a revitalizáciu myšlienky Potravného spolku v Máste, ktorý od 19. 7. 2012 nesie názov Mátsky potravný spolok v Stupave. Ide o dobrovoľné občianske združenie, ktoré sa zasaďuje o rozvoj poľnohospodárskej výroby v regióne Stupavy, ochranu kultúrnych a prírodných hodnôt a trvalo udržateľný rozvoj oblasti. Zakladajúcimi členmi spolku boli: Imrich Horínek – predseda, podpredsedovia Jozef Fabián a Svetozár Prokeš ml., členovia dozornej rady Peter Lachkovič, Jozef Veselovský a Vladimír Lachkovič a členovia spolku – Vladimír Roman, Ján Bobák, Šebestián Ščasný, Peter Nosek, Roman Gašpárek, Peter Krajčír, Miroslav Kalivoda, Peter Semanko, Tibor Požgay, Anton Gorbár, Jozef Maroš, Robert Daráš, Anton Gama a čestný člen sa stal Ján Suchý.

Jednou z kľúčových úloh združenia je zastupovanie spoločných záujmov svojich členov s dôrazom na ochrannú známku EÚ pre produkt „stupavské zelé“ (kapusta), ktorý bol označený ako výrobok s chráneným označením pôvodu. Zároveň monitoruje dodržiavanie predpísanej špecifikácie a kvality „stupavského zelé“, bojuje proti jeho zneužitiu a dbá na udržanie vysokých štandardov kvality u všetkých výrobcov.

Spolok aktívne organizuje kultúrno-spoločenské podujatia, ktoré podporujú tradičný farmársky životný štýl a nadväzujú na dedičstvo a tradície minulosti. Spo-

lok sa takisto zasadil o obnovu objektu bývalého „Obecného domu Mást“, ktorý sa stal dôležitou inštitúciou v oblasti kultúrno-spoločenského života obyvateľov časti Stupava-Mást.

(Pokračovanie)

„AKO SA TEN ŽIVOT RÝCHLO MÍŇA...“

„Já sem originál Máščanka,“ pochválila sa hned' na úvod nášho rozhovoru Mária MRAČKOVÁ, ktorej jej najbližší nepovedia ináč ako Marinka. O krátky čas bude mať okrúhle výročie. „Ani tomu neverím, že už budem mať 90 rokov.“

ŽIJÚ MEDZI NAMI

Podme však po poriadku.

Takže ste sa narodili tu, v Máste?

Áno, v Máste. Vtedy sa rodilo ešte doma s babičkou. Sedem domov odtiaľto. Moja mama, tiež Mária, bola rodená Suchá. A otec sa volal Matej. Oni boli obidvaja rodení Máščanania, mali veľké hospodárstvo. Žiaľ, mamička mala ťažký život. Bola úplná sirota, od svojich deviatich rokov. Pomocník, ktorý u nich slúžil, zabil totiž vidlami môjho starého otca. Spôsobil mu 47 rán...

Prečo sa tak stalo?

On, ten sluha, čo u nich slúžil, a babka, teda mama mojej mamy, sa zblížili. Starý otec chodievali predávať kapustu do Viedne. Keď predali, hneď išli naspäť domov. Keď sa to za jeden deň nepodarilo, tak tam prespávali. A raz sa nečakane vrátili domov skôr a pristihli ich. Tak sa stalo to nešťastie.

A toho sluhu chytili?

Áno, aj ho zavreli. Žandári ho viedli po celej dedine.

Zobrali aj mamu?

Zobrali, ale aj pustili.

Koľko mali detí?

Dve. Vtedy jedenástročného chlapca a deväťročného dievčatko Máriu, teda moju mamu. Ľudia jej mamu z dediny vyštvali. Tým pádom, keďže ona mamu nemala, stále mi ako malému dieťaťu hovorila – Marinko, len to sa modli, aby si nikdy nebola sirota. A ja som si to naozaj vyprosila. Moja mama mi zostala, aj som ju, chudátko choré, doopatrovala do jej 83 rokov. Musela som prestať pracovať a zostala som s ňou doma. A za to mám možno odmenu od pána Boba, že mám dobré deti.

Do školy ste chodili v Stupave?

Áno, na základnú školu, mojím učiteľom bol Ladislav Kudijovský. Okrem slovenčiny nás viedol k hudbe aj k spevu. Založil hudobný súbor, tak som sa naučila hrať na mandolíne. Keď som bola v poslednom ročníku, zavolať si mojich rodičov do školy a opýtať sa ich, či pôjdem na učiteľstvo. A tak som išla na štvorročné pedagogické gymnázium s maturitou. Bola to škola pre učiteľov prvého stupňa základných škôl.

Kam ste po maturite nastúpili?

Ako 19-ročná som začínala v Zobore, v meštianke. Na prvom stupni som učila všetky predmety. Teločvičňu tam nemali, len ibrisko, tak sme behávali aj do lesa. Bola som tam dva roky a potom som sa vydala.

Váš manžel bol tiež Záhorák?

Nie, on bol pre zmenu originál z horniakov, z Martinčeka od Ružomberka. Za slobodna som sa volala Belzárová. Ale môj muž, Bernardín, dáva na mňa pozor už z neba. Pri-

tom všade ho písali Bernard. Aj vo vojenskej knižke, aj na diplome.

Ako ste sa stretli?

Keď som chodila v Bratislave do školy, tak posledný ročník, aby som nemusela cestovať každý deň do Stupavy, som bývala u otcovej sesternice v Bratislave. Mali malého syna Lacka a potrebovali pomoc. Tak som ho varovala. Veľmi rada som aj tancovala. Raz sme spolu s kamarátkou Aničkou Lachkovičovou boli v Klube 1. mája na zábave a tam prišiel aj Bernardín. So spolužiačkami z pedagogickej školy sme na pódiu hrali nejaké divadlo a vedela som, že na mňa pozerá. Bol starší, mal 21 a ja 18. Chodil na vysokú školu chemicko-technologickú a býval na Mladej Garde. Keď sme dobrali to divadlo, pustili hudbu a on prišiel po mňa tancovať. Veľmi mu to nešlo, noby mu zavádzali. Tri roky sme spolu chodili, kým boli pytačky. Pochádzal z deviatich detí, ja som bola zo siedmich. Jeho rodičia boli veľmi chudobní. Ani žiadne veno nemal. Zalúbený bol však do mňa od prvého dňa. Svadbu sme mali v mástskom kostole, ale najskôr si musel spraviť birmovku. Predstavte si, že na obrad nám došli gratulovať všetky moje deti z triedy zo Zoboru – na bicykloch. Naše manželstvo nám vydržalo 63 rokov.

Po svadbe ste sa už do Zoboru nevrátili?

Veru nie. Vtedy to bolo totiž s dopravou komplikované. Zo Stupavy sa chodilo do Zoboru na bicykli alebo do Lamača a potom autobusom do Zoboru. Vtedy ma zachránila jedna učiteľka, ktorá mi odkázala, že či by som sa nechcela vymeniť. Ona bola z Lábu a učila v Bratislave, v Dúbravke. A že či by som si to nevyvymenila s ňou, tak že ja by som išla učiť do Dúbravky a ona by išla do Zoboru. To som pri-vítala. Tak som potom dva roky učila prvý až piaty ročník na základnej škole v Dúbravke. Vtedy tam chodili aj deti z Lamača. Potom som sa presťahovala za mužom do Popradu.

Prečo? Odišiel za prácou?

Áno, môj muž pracoval pre Strojsmalt. Vyrábali chladničky, práčky a on bol smaltár-silikár. Silikáty študoval na chemicko-technologickú školu. Hneď ako doštudoval a my sme sa vzali, dostal pracovné miesto a byt v Poprade. Doma som mala ešte brata a sestru, tak povedal, že musíme uhnúť z domu. U jeho rodičov sme bývať nemohli, lebo tam by sme sa ani nepomestili. To sa nám však narodil už prvý syn, tak sme putovali do Popradu. Neboli sme tam ani rok a vrátili sme sa do Stupavy. Vtedy sa nám narodil druhý syn Marián. Keď mal asi desať mesiacov, prišiel za mnou Jožin Počuch, riaditeľ zo základnej školy v Záhorskej Bystrici, a prehovárať ma, aby som k nim nastúpila učiť. Našla som si varovanie pre syna a išla som. Nakoniec bolo zo zaskoku sedem rokov. Môj muž dal v Poprade výpoveď, byt predal aj s nábytkom a vrátil sa za nami. Začal pracovať v Technickom skle v Devínskej Novej Vsi a potom pre filakovský Kovosmalt.

Učili ste aj v škole v Stupave?

Učila som tam sedem rokov. Hoci spočiatku som mala obavy, lebo ma tu všetci poznali, že som veriaca, a to bol v tých rokoch v školstve problém. Prebiehala normalizácia. Ľudia vypi-

sovali všetkým udania. V strane som nikdy nebola. Situácia bola čoraz neúnosnejšia, tak som musela zo školy odísť. Nakoniec som si našla prácu na Farmaceutickej fakulte UK v Bratislave na študijnom oddelení, kam som nastúpila ako sociálna referentka. Na starosti som mala ubytovanie študentov, sociálne ští-

Učila som tam sedem rokov. Hoci spočiatku som mala obavy, lebo ma tu všetci poznali, že som veriacca, a to bol v tých rokoch v školstve problém.

pendiá a prospechové štipendiá. Ako som na tomto mieste začala, tak som na ňom zostala až do dôchodku.

Počula som, že vás zavialo aj cez oceán. Za kým ste tam cestovali?

Moja mama mala sesternicu a jej sestra žila v Kalifornii. Emigrovala tam v 50. rokoch. Ešte v rakúskom lágri sa zoznámila s Jozefom Feckom, tiež Slovákom. Najprv sa dostali do Austrálie, ale keď mal ich syn jedenásť alebo štrnásť rokov, presne si už nepamätám, presťahovali sa do Kalifornie. Mali tam dobrú prácu, aj zarobili. Keď mal ich syn Jozef devätnásť rokov, dovezli ho ukázať sestre.

A vedel trochu aj po slovensky?

Áno, vedel. Vtedy naša mama povedala mojej sestre Ruženke, chod' s tým chlapcom, Dodo sme ho volali, na zábavu. Nikoho tu nepozná, vezmi ho medzi mladých ľudí. A ona vraví, nikam so žiadnym Američanom nejdem, budú na nás v kulturáku pozerat'. A ja hovorím, Rúži, však si zavolaj aj Martu, tvoju kamarátku, onú Kubičkovú-Slezákovú. A chodte spolu. No a keď sa vrátila z tej zábavy, tak mi ako sestre šušká do ucha – Mari, to je taký senzáčný chlapec! Keby si vedela, čo nám všetko porozprával! O Austrálii, o Amerike. Celá bola unesená. Dala si s ním rande. A to furt tvrdila, že nebude taká sprostá, aby sa vydávala tak skoro ako ja, že som mala len 22 rokov. Ona mala sedemnášť a tušíte správne, že sa vydávala skôr ako ja. Keď Dodo došiel po roku opäť, bol tiež zamilovaný. Prišiel nasmelo, či niekoho náhodou nemá. Mal pripravený zásnubný prsteň. A na ďalší rok bola svadba. Museli sme to vybaviť. Všetky povolenia, aby ako manželka mohla vycestovať za ním. To sa podarilo až po roku po svadbe. Vybavu sme poslali loďou, ona odletela.

A to bolo v ktorom roku?

Bolo to v roku 1972. Mama už boli chorá a moja sestra Ružena letela do sveta. Lúčili sme sa s ňou na letisku. Mama neplakala. A ja som sa jej spýtala, že ani neplačete za dcérou? Ale mama, mali mňa radšej, lebo ja som im bola taká jej sestra aj matka, aj všetko

možné. Až potom, keď to lietadlo vzlietlo, tak začali nablas plakať.

Možno nechcela pred ňou...

Otec povedal, nechajte ju, nech plače. Keď sa Ružena za dva roky podarilo našetriť peniaze, pozvala ma k nim. To som robila na tej farmácii. Hovorím si – do Ríma ma nepustili, či ma pustia do USA? Ale na prekvapenie, turistické víza mi v Prahe bez všetkého dali.

Išli ste sama?

Veď práve, možno preto, že som išla sama, bez muža, tak ma pustili. Môj muž aj tak nechcel letieť tak dlho. Bola som tam šesť týždňov. Majú sa dobre, majú dvoch chlapcov. Jeden je riaditeľom vodárenskej spoločnosti, je ženatý. A ten druhý je slobodný. Aj bo nahovárali, aby si išiel nájsť ženu na Slovensko. Tatko mu hovoril, že u nás sú lepšie ženy a dobré kuchárky. Ale svojich chlapcov už tak nevychovali a oni nemajú už k Slovensku taký vzťah ako predošlá generácia. Ja som to videla. Ono sa to tak stráca.

Kolkokrát ste boli za oceánom?

Dvakrát. Druhý raz dokonca aj so svojim manželom.

Tak ste ho predsa len prehovorili na cestu lietadlom?

Na 50. výročie nášho sobáša sa nechal na tú ďalekú 12-hodinovú cestu nahovoriť.

Deti sa vám vydarili, už máte aj veľa vnučiek a vnukov...

Áno, mám veľmi dobré deti. Prvý bol Bernard, druhý Marián. Potom, o päť rokov, prišla Anička. A o 14 rokov po Aničke Betka. Bernard má tri deti, troch chlapcov. Marián má chlapca a dievča. A Anička, tá má detí deväť. Betka má štyri deti, dvoch chlapcov a dve dievčatá. Všetky deti mám rovnako rada aj môj muž ich miloval. Mám rada svoje aj cudzie, veru dobre som si vybrala svoje povolanie. Život letí, čas je stále akoby rýchlejší a veru, ako sa hovorí: „Všetko do času, Pán Boh naveky.“

Eva Švoňavová, foto: autorka, archív MM

MÁRIA MRAČKOVÁ

VEK: 90

ZNAMENIE: Váhy

OBLÚBENÉ JEDLO: najradšej mám takú našu záhorácku fazuľovú polievku so širokými rezancami, ktoré si sama urobím; a potom ešte takú horniacku kyselú polievku (recept prezradíme v jesenných Stupavských novinách, pozn. redakcie)

KALENDÁR PODUJATÍ STUPAVA A OKOLIE

Organizujete
kultúrno-spoločenskú
udalosť pre širokú verejnosť?

Dajte nám o tom vedieť na noviny@stupava.sk.

28. marca 2026 o 15.00 hod.

JURKO A PRASIATKA (DIVADIELKO PRE DETI)

Obecný dom v Maste
Marionetové bábkové predstavenie.
Jurkovi na paši pomáhajú jeho prasiatka.

30. marca 2026 o 10.00 hod.

13. apríla 2026 o 10.00 hod.

20. apríla 2026 o 10.00 hod.

27. apríla 2026 o 10.00 hod.

WALDORFSKÉ HERNIČKY

(pre deti 1,5 – 3 r.)
Obecný dom v Maste
Pokojný a láskavý priestor pre deti, ktoré potrebujú pokoj, rytmus a voľnú hru, kde môžu byť samy sebou. Maminky si môžu vyskúšať háčkovanie, pletenie, tkanie.

Prihlasovanie: zivozem@gmail.com,
0903 394 996

1 herňa = 10 eur (v cene materiál a občerstvenie)

Hviezdoslavova 44, Stupava, časť Mást

11. apríla 2026

ROZPRÁVKOVÁ VEĽKÁ NOC

Malý park pri Ekocentre v Stupave
V rámci oslavy veľkonočných sviatkov sme si pre vás pripravili obľúbené podujatie Rozprávková Veľká noc. Deti sa už tradične môžu tešiť na stretnutie s rozprávkovými postavičkami, ktoré pre nich usporiadajú súťaže, a budú aj tvorivé dielne a divadelné predstavenie.

16. apríla 2026 o 19.00 hod.

SILNÉ REČI – STAND-UP COMEDY

Kultúrny dom v Stupave
Po Veľkej noci sa mnohí potrebujú duševne i telesne zregenerovať a najlepším liekom je, samozrejme, smiech.

Zmeny programu vyhradené.
Viac informácií o kultúrno-spoločenských podujatiach v Stupave nájdete na webe mkic.sk, facebooku MKIC Stupava alebo tel. č. 02/6593 4312.

23. apríla 2026 o 19.00 hod.

MILIÓN – DIVADELNÉ PREDSTAVENIE

Kultúrny dom v Stupave
Milión je inteligentná, duchaplná a miestami až filozofická hra, v ktorej sa mieša humor s otázkami, ktoré si často nechceme klásť.

25. apríla 2026 od 10.00 hod.

DEŇ ZEME

Brigáda na Vrchnej hore/EKOCENTRUM Stupava/VPS/BROZ
Vrchná hora patrí medzi unikátne, no ohrozené klenoty stupavskej prírody. Spojme sily a pomôžme! Stretneme sa o 10.00 hod. pri Kaplnke sv. Urbana na križovatke ulíc Mariánska/Na Vrchnú horu v Stupave.

25. apríla 2026

DETSKÉ RYBÁRSKE PRETEKY

26. apríla 2026

RYBÁRSKE PRETEKY DOSPELÝCH

Pozývame vás na Vacháľkov rybník OZ STUPAVA pri MsO SRZ Záhorie

30. apríl 2026 od 17.00 hod.

„STAVJANÍ MÁJA“ V MÁSTE

Pozývame na nádvorie Obecného domu.

9. mája 2026

ŽIVÁ HISTÓRIA NA HRADE DEVÍN

Skupina historického šermu Ursus zo Stupavy srdečne pozýva všetkých obyvateľov mestečka Stupavy na festival Živá história, predstavia sa rytieri, remeselníci, trhovníci a hudobníci. Vystúpenie budú mať aj naše Mladé medvede – krúžok skupiny historického šermu, ktorého členovia sú deti zo Stupavy a okolia, ktoré trénujú na ZŠ kpt. Jána Nálepku.

ZO ŽIVOTA V KAŠTIELI

ZO ŽIVOTA V KAŠTIELI

Spoločná pizza, rozhovory a dobrá nálada v kuchynke

V Domove sociálnych služieb a zariadení pre seniorov Kaštieľ sa počas predposledného februárového štvrtka niesla nálada v kuchynke v znamení príjemnej atmosféry, spolupráce a vône čerstvo upečenej pizze.

Aktivita priniesla prijímateľom nielen kulinársky zážitok, ale aj priestor na spoločné stretnutie a zmysluplne strávený čas. Spoločne

sa poskladali na nákup surovín a následne si vyhrnuli rukávy, aby sa pustili do prípravy samotnej pizze. Pod dohľadom sociálnych pracovníkov, ktorí poskytovali len parciálnu podporu a usmernenie, zvládli jednotlivé kroky samostatne – od prípravy ingrediencií až po sledovanie pečenia dozlatista.

Kým sa pizza piekla, kuchynkou sa niesli rozhovory a smiech. Účastníci si zahrli spoločenskú hru Hlbina. Po upečení si všetci s chuťou vychutnali výsledok svojej práce a zároveň zabezpečili upratanie celého priestoru. Aktivitu hodnotili veľmi pozitívne a vyjadrili radosť z toho, že mohli byť aktívnou súčasťou celého procesu. Spoločné pečenie opäť potvrdilo, že aj jednoduché aktivity dokážu priniesť veľa radosti a posilniť komunitného ducha v DSS a ZpS Kaštieľ.

Radoslava Gnipová, foto: autorka

Animoterapia

V rámci sociálnej rehabilitácie sa snažíme našim prijímateľom sprostredkovať naozaj

rôznorodé spôsoby, ako zmysluplne tráviť svoj voľný čas. Až z Vrbového za nami pricestovali štyri nádherné psy a dve morské prasiatka. Boli veľmi dobre vycvičené a kontaktné a všetkým zúčastneným prijímateľom priniesli spomienky, dojatie i radosť. Presne to, o čom má animoterapia byť. Veľmi preto dúfame, že takáto návšteva nebola posledná.

Daniela Milátová, foto: autorka

Valentínske tvorenie v Kaštieľi

Sviatok svätého Valentína sme si u nás spríjemnili tvorivou aktivitou – výrobou valen-

tínskych pozdravov. Prijímatelia pracovali s rôznymi výtvarnými materiálmi, vystrihovali, lepili a zdobili pozdravy. Výsledkom ich aktivity boli originálne výrobky, ktoré mnohých potešili a vyčarili nejednen úsmev na tvári. Valentína sme si tak pripomenuli nielen ako sviatok lásky medzi partnermi, ale najmä ako príležitosť hovoriť o ľudskej blízkosti, priateľstve, vzájomnej úcte a spolupatričnosti.

Alena Bodová, foto: autorka

Fašiangové posedenie

Fašiangy sme si spríjemnili veselou fašiangovou zábavou. Spolu sme si dopoludnia upiekli tradičné šišky, pri ktorých nechýbala dobrá nálada a vôňa domova. Popoludní sme si posedeli pri hudbe, dobrotách a tanci. V maskách so smiechom a s veselou fašiangovou výzdobou to bolo to pravé spoločné stretnutie. Cieľom aktivity bolo podporiť sociálnu interakciu medzi prijímateľmi, posilniť emocionálnu pohodu, znížiť pocity izolácie a podporiť aktívne prežívanie voľného času v bezpečnom a podpornom prostredí.

Alena Bodová, foto: autorka

L'ADOVÁ KRÁSA

Na krásny zimný Hrebienok sa vybrali aj členky základnej organizácie SZTP zo Stupavy. Na výlete si vychutnali čaro majestátneho Tatranského ľadového Dómu.

bienu (1 285 m n. m.) víta návštevníkov od 14. novembra 2025 do 19. apríla 2026. A ako vždy, vstup je bezplatný.

Ľadová architektúra a symbolika

Pod vedením hlavného staviteľa Adama Bakoša na diele pracovalo 20 rezbárov zo Slovenska, z Česka, Poľska a Nemecka.

Novinka tohtoročného ľadového dómu

Novinkou tejto sezóny je tunel, ktorý vedie priamo od vstupu do Tatranského ľadového dómu k samotnej ľadovej stavbe.

Po jeho prejdení sa návštevníkom otvorí pohľad na monumentálne priečelie baziliky so sochami 13 apoštolov na vrchole.

Detaily, ktoré stoja za pozornosť

Pre pozorných návštevníkov je pripravená malá výzva – nájsť päť tatranských plesnivcov, ktoré rezbári dômyselne ukryli v ľadovej architektúre. Kupola má 25 metrov v priemere a dosahuje výšku 10,7 metra. Atmosféru dopĺňajú umelecké diela sklára Achilleasa Sduukosa, ktoré vďaka hre svetla posúvajú ľadovú architektúru na úplne novú úroveň. Ako prezradili členovia výboru ZO SZTP, cesta na Hrebienok sa všetkým páčila a nádherný zážitok zostane ešte dlho v ich srdciach. Zároveň pozývajú aj ostatných na tento výlet v roku 2027.

Vysoké Tatry sú našim národným pokladom. Byť v ich prítomnosti je neopakovateľným zážitkom, ktorý chceme dopriať i vám.

Výbor ZO SZTP, foto: Stella Semjanová

KRÍŽOVÁ CESTA

FARA

Farníci zo Stupavy sa spoločne s tými z Borinky, mladí, deti aj starší (najstaršia pani Mária 89-ročná), spojili v modlení pri štrnástich zastaveniach krížovej cesty v Borinke.

Klaniame sa ti, Kriste, a dobrorečíme ti, lebo si svojím krížom vykúpil svet.

st

SPOLOČENSKÁ RUBRIKA

† Dňa 8. 3. 2026 zomrel vo veku 61 rokov Jaroslav Peterka zo Záhumenskej ulice.

† Dňa 9. 3. 2026 zomrel vo veku 85 rokov František Veselý z Malackej ulice.

Smútiacim rodinám vyslovujeme hlbokú sústrasť!

MOZA

GOLD

ZÁKAZKOVÁ VÝROBA

PREDAJ ŠPERKOV

PREDAJ INVESTIČNÉHO ZLATA A STRIEBRA

STUPAVA, TEL.: 02 6595 7777

NÁM. SLOV. POVSTANIA 108/5, AUTOBUSOVÁ STANICA
PARKOVANIE PRIAMO PRED PREDAJŇOU

www.moza.sk

PRAGUE HANDBALL CUP 2026

Tradičný medzinárodný turnaj Prague Handball Cup sa aj v tomto roku uskutoční počas veľkonočných sviatkov v českej metropole. Jedno z najväčších mládežníckych hádzanárskeho podujatí v Európe privíta celkovo 821 tímov z 24 krajín, pričom zápasy sa odohrajú v 55-tich športových halách.

ŠPORT

Medzi účastníkmi turnaja nebudú chýbať ani hádzanárske nádeje HC Tatran Stupava, ktoré sa predstavia v kategóriách mladšie žiačky, mladší žiaci A a B, starší žiaci

a staršie žiačky. Pre mladých hádzanárov a hádzanárskeho pôjde o výnimočnú príležitosť konfrontovať sa so zahraničnou konkurenciou, získať cenné skúsenosti a reprezentovať svoj klub i mesto na medzinárodnej úrovni.

Silná konkurencia

Účasť na takomto prestížnom podujatí je nielen športovou výzvou, ale aj odmenou za celoročnú prácu hráčov, trénerov a realizačných tímov. Keďže konkurencia na pražskom turnaji bude opäť mimoriadne silná, cieľom stupavských družstiev bude predviesť kvalitné výkony, zabojovať v každom stretnutí

a dosiahnuť čo najlepšie výsledky.

Všetkým našim zástupcom držíme palce a veríme, že si z Prahy odnesú nielen špor-

tové úspechy, ale aj nezabudnuteľné zážitky. Tatran, do toho!

Peter Horecký, foto: HC Tatran Stupava

ŽENY HC TATRAN STUPAVA NAĎALEJ BEZ STRATY BODU

Naše hádzanárske pokračujú v suverénnej jazde jarnou časťou ligovej sezóny a v súťaži si na svoje konto pripísali ďalšie tri cenné víťazstvá.

ŠPORT

Najskôr sa v 13. ligovom kole predstavili na domácej palubovke, kde v priamom súboji o čelo tabuľky zdolali druhý tím súťaže – Duslo Šaľa B. V náročnom stretnutí potvrdili svoju kvalitu, disciplínu aj tímového ducha.

Svoje postavenie následne obhájili aj na palubovke ŠŠK Prešov, kde predviedli

ďalší koncentrovaný výkon. Víťaznú sériu zavŕšili triumfom v Dunajskej Strede proti domácejmu tímu DAC „B“.

Po pätnástich odohraných kolách tak naše dievčatá zaslúžene kralujú tabuľke a bez straty jediného bodu sú suverénnym lídrom súťaže. Ich výkony sú dôkazom systematickej práce, odhodlania a silného kolektívu.

Peter Horecký, foto: HC Tatran Stupava

10.5.2026

15km/440m

STUPAVA

ROAD SPRINT

prihlasovanie online

ŠTART: 11:00 v 30 sek. intervaloch
Bajkservis Nová 66, Stupava
CIEĽ: Malý Javorník
Vyhodnotenie - BAJKSERVIS Stupava

Časovka určená pre cestné bicykle

www.stupavskymaraton.sk

Váš vysnívaný bajk za komfortné mesačné splátky.

Vďaka našej spolupráci s Tatra bankou si ho odveziete hneď a platbu rozložíte na splátky.

Na splátky POŽIČOVŇA EBAJKOV

viac info na bajkservis.sk **SERVIS - PREDAJ**

GRATULUJEME K TROM BRONZOVÝM MEDAILÁM

**Slovenská paralyžiarka
Alexandra Rexová vybojovala
bronzovú medailu pre
Slovensko hneď v prvý deň
Zimných paralympijských hier
v Miláne a Cortine d'Ampezzo
spolu s navádzačkou
Sophiou Polákovou.**

ŠPORT

Mnohí z nás fandili našim paraolympionikom. Alexandra Rexová zo susedného Zohoru má zrakové postihnutie a na svahu ju navigovala jej navádzačka. Spolu zvládli náročnú trať a získali umiestnenie.

Aj vy obdivujete týchto ľudí? Napriek prekážkam našli zmysel, motiváciu a radosť zo života. Trénujú, prekonávajú samých seba, musia zatnúť zuby – a idú ďalej.

A niekedy práve takáto motivácia chýba nám zdravým ľuďom. Máme možnosti, máme podmienky... a predsa sa stáva, že len prežívame zo dňa na deň. Len sa sťažujeme a hľadáme dôvody, prečo sa niečo nedá a kto je na vine. Paraolympionici nám však ukazujú, že sila človeka nie je v dokonalých podmienkach, ale v odhodlaní nevzdať sa.

Sú pre nás všetkých silnou pripomienkou, že radosť zo života sa dá nájsť, aj keď nie sú podmienky ideálne. Nemusíme vyhrávať veľké preteky. Niekedy úplne stačí tešiť sa z malých krokov, ktoré sa nám podaria.

Dvadsaťročná reprezentantka Slovenska nastúpila na ZPH 2026 na štart v piatich disciplínach, bronz si vyjzdila okrem slalomu aj v zjazde a super-G. Na štvrtom

mieste ju klasifikovali v superkombinácii a obrovskom slalome.

„Je to výborné. Priznám sa, na štarte bola chvíľka skepticizmu. Potom som si však povedala, že sa prosto musím nahnevať, musím to dať a veľmi to chcem. Skutočne som to chcela. Myslím si, že začiatok bol taký voľnejší, ale ako sme spomínala, spodná časť bola skutočne dobrá. Osem stotín je osem stotín, možno o to viac to teší. Stíabli sme totiž stratu a ešte nič sme k tomu získali. Teším sa, že to s Matúšom máme. Ja si odnášam tri medaily, Matúš si odnáša aspoň jednu,“ uviedla Rexová pre TASR.

švo, foto: FB AR

OTVORENIE TURISTICKEJ SEZÓNY 2026

Hneď po prvom jarnom dni, v sobotu 21. marca 2026, sa tradične na Košarisku pri Borinke uskutočnilo slávnostné otvorenie turistickej sezóny v Malých Karpatoch.

ŠPORT

Podujatie zorganizoval KST Taran Stupava v spolupráci s KST Región Malé Karpaty a opäť potvrdilo svoju obľúbenosť medzi milovníkmi turistiky a cykloturistiky. Na lúke sa stretlo približne 130 účastníkov z rôznych klubov regiónu, medzi ktorými nechýbali zástupcovia KST Apollo, Lozorno, Pezinok, Vinohrady, Modra, Píla či Pernecké Oné. Príjemná atmosféra a pekné jarné počasie vytvorili ideálne podmienky na stretnutie priateľov prírody.

Slávnostný príhovor predniesol predseda KST Regiónu Malé Karpaty Marián Pavlovič. Vo svojom vystúpení predstavil hlavné plánované akcie regiónu v rámci ročného turistického kalendára KST

a povzbudil prítomných k aktívnej účasti na pripravovaných podujatiach.

Po oficiálnej časti nasledovalo zapálenie

tradičnej vaty, ktorá symbolicky otvorila novú turistickú sezónu. Účastníci si mohli opekať, neformálne sa porozprávať, zaspomínať na predchádzajúce výlety a plánovať nové. Podujatie sa nieslo v duchu priateľstva a pohody. Organizátori vyjadrili spokojnosť s účasťou aj priebehom akcie a veria, že nadchádzajúca sezóna prinesie turistom množstvo krásnych zážitkov v prírode Malých Karpát.

Dvere sú otvorené pre všetkých, ktorí majú chuť objavovať krásy prírody a tráviť čas aktívne v dobrej spoločnosti. Organizátori radi privítajú aj nových turistov – stačí sa pridať. Plán podujatí a kontakty sú k dispozícii na výveske KST Taran Stupava na Námestí svätej Trojice pri kostole v Stupave.

Daniela Vašinová, foto: švo

VIAC POHYBU, VIAC RADOSTI, VIAC ENERGIE – GOLDEN TEAM

Základná škola kpt. J. Nálepku v Stupave prináša rodičom budúcich prvákov atraktívnu možnosť vzdelávania. V školskom roku 2026/2027 plánuje otvoriť dve triedy s rozšírenou hodinou telesnej a športovej výchovy v rámci nového predmetu od druhého ročníka.

ŠPORT

Program je zameraný na podporu zdravého životného štýlu, rozvoj pohybových schopností a budovanie pozitívneho vzťahu k športu už od útleho veku. Vďaka rozšírenej hodine telesnej a športovej výchovy majú deti viac priestoru na pohyb počas vyučovania, čo sa pozitívne odráža nielen na ich fyzickej kondícii, ale aj na sústredení, disciplíne a celkovej pohode.

Tešíme sa na prvákov!

Program Golden Team je určený pre žiakov prvého stupňa základnej školy a predstavuje základnú športovú prípravu zameranú na pohybový rozvoj detí. Na tento program následne nadväzuje športová trieda Handball Academy na druhom stupni školy. Žiaci majú možnosť na základe športového testovania a svojich pohybových predpokladov

pokračovať v tomto programe a ďalej rozvíjať svoj športový talent.

Tréningový program

V popoludňajších hodinách majú deti dvakrát do týždňa tréningy zamerané na všeobecnú pohybovú prípravu. V prvom a druhom ročníku sa venujú atletike, gymnastike, loptovým a pohybovým hrám, štafetovým súťažiam, koordináčnym a rovnovážnym cvičeniam či obratnostným dráham. Deti si zároveň skúšajú základy športových hier, ako sú hádzaná, futbal, florbal či basketbal. Súčasťou programu je aj plávanie a v zimných mesiacoch korčuľovanie.

Odborný garant

Vedúcou programu Golden Team je trénerka a učiteľka Mgr. Janka Sirotová, ktorá sa dlhodobo venuje práci s deťmi v oblasti športu. „O deti sa starajú kvalifikovaní tréneri.

Naším hlavným cieľom je naučiť deti milovať šport. Hravou a zábavnou formou ich motivujeme a vytvárame im zážitkové detstvo. Cez šport sa naučia vyhrávať aj prehrávať, osvoja si disciplínu a budujú tímového ducha. Je obrovská výhoda, že deti sú v jednej triede – spolu idú na tréning, majú rovnaké zážitky a podporujú sa. Takto sa prirodzene buduje dobrá atmosféra v kolektíve a pozitívny vzťah k pohybu aj k športu,“ uviedla Mgr. Janka Sirotová.

Riaditeľka školy Mgr. Zuzana Šimková k projektu dodáva: „Vnímame, že deti dnes potrebujú viac prirodzeného pohybu. Golden Team nie je o výkone, ale o radosť z pohybu a o vytváraní zdravých návykov. Sme radi, že máme v tíme odborníkov, ktorí dokážu deti motivovať a viesť ich k športu s nadšením.“

Trieda s rozšírenou telesnou výchovou je vhodná pre deti, ktoré majú rady pohyb, športujú alebo jednoducho potrebujú viac aktivity. Golden Team tak predstavuje spojenie kvalitného vzdelávania, zdravého pohybu a podporujúceho prostredia. Zaujímavosťou o zápis do tejto triedy môžu získať bližšie informácie počas zápisu do 1. ročníka alebo na webovej stránke školy. GOLDEN TEAM – keď škola dáva deťom čas hýbať sa, rásť a zažívať radosť každý deň.

Peter Horecký

ŠIBAČI IDÚ

Tohtoročná Veľká noc sa začína 3. apríla Veľkým piatkom a končí sa 6. apríla Veľkonočným pondelkom. Sú to kresťanské sviatky a tiež sviatky jari. Stretávajú sa rodiny, priatelia susedia. Čo budete ponúkať šibačom? Slané, sladké? Máme pre vás recept.

Z NAŠEJ KUCHYNE

Mini koláčiky

POTREBUJEME

- 250 g hladkej špaldovej múky
- 175 g zmäknutého masla
- 2 žĺtky
- 1 lyžicu rumu
- 1 lyžicu kyslej smotany
- 2 lyžicu mlieka
- 1 lyžicu cukru
- 5 g sušeného alebo čerstvého droždía
- štipku soli

TVAROHOVÁ NÁPLŇ:

- 250 g tvarohu
- 250 g mascarpone
- 6 PL práškového cukru
- 1 menšie vajce
- 1 PL kukuričného škrobu
- citrónovú kôru
- hrozienka máčané v rume na zdobenie

Zmiešajte múku so sušeným droždím a štipkou soli. Pridajte maslo, žĺtky, cukor, rum, kyslú smotanu a mlieko. Vypracujte hladké cesto. Vyvaľkajte ho asi na hrúbku

5 – 7 mm a vykrajujte kolieska. Na každé koliesko cukrárskym vreckom dajte tvaroh (alebo inú náplň) a hrozienko. Pečte na 200 °C cca 20 minút. Nechajte vychladnúť, pocukrujte a máte super mini koláčiky.

Emilia Reháková, foto: švo

QUEENS
OPTIK

STARÁME SA O ZRAK
VAŠICH DETÍ

queensoptik optikablumental

QueensOptik

Ružinovská 5
821 01 Bratislava

mobil: 0905 329 105
ruzinov@queensoptik.sk

QueensOptik

M.Sch. Trnavského 8
841 01 Bratislava

mobil: 0905 989 284
mustzova@queensoptik.sk

QueensOptik

OD Saratov
841 02 Bratislava

mobil: 0918 462 805
saratov@queensoptik.sk

Optika Blumental

Mýtna 48
811 07 Bratislava

mobil: 0917 886 979
blumental@queensoptik.sk

STUPAVSKÉ NOVINY

VYDAVATEL: Mesto Stupava, Hlavná 1/24, 900 31 Stupava IČO: 00305081 DISTRIBÚCIA: zadarmo do domácností DÁTUM VYDANIA: 27. marca 2026, poradové číslo 03/2026, šiesty ročník KONTAKTY: e-mail: noviny@stupava.sk REDAKČNÁ RADA: Mgr. Erika Piesecká, predsedníčka redakčnej rady,

Mgr. Silvia Blahútová Nagyová, PhDr. Stanislav Rumann, PhDr. Eva Švoňavová ŠÉFREDAKTORKA: PhDr. Eva Švoňavová, eva.svonavova@stupavskenoviny.sk FOTOGRAF: Peter Kubička

JAZYKOVÁ KOREKTÚRA: Ivana Fábryová POST PRODUKČIA: Jena Šimková GRAFICKÉ SPRACOVANIE: Ing. Matej Kotuľa TLAČ: Petit Press, a.s. NÁKLAD: 7 200 ks CENA: zadarmo

REGISTRÁCIA: MK SR, EV 5773/19 ISSN 1339-9136 PERIODICITA: 8 x ročne. Redakčná rada si vyhradzuje právo príspevky krátiť, redakčne upraviť alebo aj nezverejniť. Názor vydavateľa a redakčnej rady sa nemusí zhodovať s názormi prispievateľov, za obsah nesie zodpovednosť autor príspevku. Vydavateľ nezodpovedá za pravdivosť a obsah informácií obsiahnutých v platenej inzercii a v neredakčných príspevkoch.

STUPAVA MÁ NOVÉHO LÍDRA V REALITÁCH

Realitný trh v Stupave sa vyvíja inak ako v Bratislave či v iných regiónoch. Kupujúci sú citlivejší na lokalitu, občiansku vybavenosť a dlhodobú hodnotu bývania. Predávajúci zas čoraz viac riešia istotu, bezpečnosť a férové nastavenie ceny.

Práve preto veríme, že úspešné riešenie bývania v Stupave nie je o rýchlosti, ale o správnych informáciách, skúsenostiach a lokálnej znalosti.

CELOSLOVENSKÉ SKÚSENOSTI, LOKÁLNY TÍM

Kombinujeme know-how zo stoviek obchodov s tímom, ktorý Stupavu pozná z každodenného života.

DÁTA, STRATÉGIA A FÉROVÝ PRÍSTUP

Vieme, že rozdiel medzi dobrou a najlepšou cenou nie je náhoda, ale výsledok správnych rozhodnutí.

KOMPLEXNÉ SLUŽBY NA JEDNOM MIESTE

Predaj, kúpa, výkup, hypotéka, prenájom – všetko vybavíte u nás.

Stupava nie je len lokalita. Je to komunita, kde sa ľudia poznajú po mene. Miesto, kde sa žije, vychovávajú deti a robia rozhodnutia, ktoré ovplyvňujú celé rodiny.

Lokálny tím pre Stupavu

Dlhé roky pôsobíme na realitnom trhu po celom Slovensku a vieme jedno: úspešný predaj či kúpa nehnuteľnosti nie je len o cene.

Je o správnom načasovaní, znalosti miestneho trhu a o ľuďoch, ktorí mu rozumujú.

Práve preto prichádzame do Stupavy pripravení – ako zavedená značka, ale s lokálnym tímom, ktorý pozná toto mesto zvnútra.

Komunitný partner

Volám sa Martin Čapo a možno ma poznáte z televízie alebo z projektu Nové bývanie.

Dnes by som sa vám však chcel prihovoriť najmä ako lokálny partner pre bývanie v Stupave a okolí. Tím Riešime bývanie Stupava tvoria ľudia, ktorí tu žijú. Poznajú jednotlivé ulice, školu, škôlky aj susedstvá. Bývanie tu riešia nielen pre klientov, ale aj pre seba.

Aj preto chceme byť prirodzenou súčasťou komunity, nielen realitnou kanceláriou, ale stabilným partnerom, na ktorého sa môžete spoľahnúť.

Peter Kontúr
kontur@rbmc.sk
+421 911 169 152

Nina Jančovičová
jancovicova@rbmc.sk
+421 902 717 034

Alexandra Patay
patay@rbmc.sk
+421 901 705 010

Lucia Dedinská
dedinska@rbmc.sk
+421 903 623 362

